

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ПРИДУНАЙСЬКА ФІЛІЯ**

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»

на тему:

«Формування та використання обігових коштів підприємств»

Здобувачка вищої освіти
Сюрма Олеся Миколаївна

Групи: Ф241-8-19-Б1УБ(4,6з)

Науковий керівник роботи: к.е.н.
Мірошниченко Олексій Володимирович

Випускна кваліфікаційна робота допущена
до захисту рішенням засідання кафедри

протокол № _____ від «__» _____ 2023 р.

Завідувач кафедри:
к.е.н. Боденчук Лілія Борисівна

м. Ізмаїл, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Оборотні активи підприємства як об'єкт дослідження.....	5
1.2 Характеристика фінансового механізму управління оборотними активами підприємства.....	12
1.3. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів	19
Висновок по розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБІГОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	25
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	25
2.2 Аналіз та оцінка оборотних активів підприємства.....	32
2.3 Визначення факторів, що впливають на ефективності використання обігових	37
Висновок по розділу 2	42
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ	43
3.1 Ефективне використання оборотних коштів та мобілізація додаткових джерел їх поповнення	43
3.2. Напрями підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства	51
3.2 Визначення резервів підвищення ефективності використання оборотних активів	55
Висновок по розділу 3	59
ВИСНОВКИ.....	60
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	63
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена тим, що в сучасних умовах розрив економічних зав'язків, криза неплатежів, зростання інфляції - усі ці чинники негативно вплинули на ефективність використання оборотних коштів підприємства, призвели до виникнення дефіциту у власних оборотних активах, зниження забезпеченості необхідної частини запасів і витрат.

Нині принципи управління оборотними активами у науковій і методичній літературі повною мірою не опрацьовані, що позначається на практиці. А саме, спостерігається той факт, що комплексна політика управління оборотними активами відсутня у переважної більшості сучасних вітчизняних підприємств, хоча потреба в ній дуже гостра.

Актуальність теми дослідження також визначено такими положеннями:

- важливу роль у забезпеченні ефективного управління оборотними активами відіграє прискорення кругообігу оборотного капіталу та зростання його рентабельності;

- показники, що характеризують потребу в обігових коштах, а також і ефективність управління оборотними активами підприємства, мають базуватися на вивченні рівня ефективності їх використання;

- необхідність управління оборотними активами з позиції їх авансування в реалізацію окремих товарів або товарних груп вимагає вдосконалення науково-методичного забезпечення системи управління оборотними активами підприємства.

Об'єктом дослідження є дослідження процесу аналізу ефективності використання оборотних активів.

Предметом дослідження даної роботи є теоретично-методичні і прикладні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів в ТОВ «Сільпо Фуд»

Метою бакалаврської роботи є дослідження теоретико-методичних положень аналізу ефективності використання оборотних активів ТОВ «Сільпо Фуд»

Досягнення поставленої мети здійснювалось послідовним вирішенням наступних завдань:

- дослідити економічну сутність та необхідність аналізу ефективності використання оборотних активів; визначити методику аналізу ефективності використання оборотних активів;

- провести факторний аналіз оборотних активів та визначення резервів підвищення ефективності їх використання;

- обґрунтувати прогноз розвитку оборотних активів ТОВ «Сільпо Фуд» та обрати варіанти управлінських рішень по використанню резервів підвищення ефективності використання оборотних активів

При виконанні роботи застосовуються наступні методи досліджень - загальнонаукові методи пізнання: аналіз і синтез, системний аналіз; економіко-статистичні методи: методи загального аналізу: порівняння, деталізації, групування, абсолютних, відносних і середніх величин, балансовий тощо; методи детермінованого (функціонального) факторного аналізу: ланцюгових підстановок, абсолютних різниць, відносних різниць, індексний тощо; методи стохастичного (імовірнісного) факторного аналізу: кореляційний аналіз тощо; методи прогнозування: на основі рядів динаміки, на основі лінії тренду, на основі експоненційного згладжування тощо.

Інформаційною базою дослідження виступає: наукова і навчальна література, законодавчі і нормативні акти України, плани і звітність базового підприємства, офіційні статистичні та аналітичні матеріали Держкомстату України, методичні рекомендації Міністерства економічного розвитку і торгівлі, інша інформація мережі Інтернет, результати власних досліджень автора.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Оборотні активи підприємства як об'єкт дослідження

Раціональне використання оборотних активів є найбільш значущим фактором, який сприяє досягненню головної мети здійснення господарської діяльності підприємства, а саме, збільшенню рівня ефективності. У зв'язку з цим особливої важливості набувають питання теоретичного дослідження категорії оборотних активів, а також розуміння їх економічної сутності.

Під оборотними активами розуміються активи, які в обов'язковому порядку необхідні для здійснення обслуговування всього процесу функціонування фінансово-господарської діяльності підприємства. При цьому оборотні активи беруть безпосередню участь у виробничому процесі, а також у ході реалізації готової продукції одномоментним чином [45,с.196].

У цьому полягає їхня основна сутність і призначення. Водночас можна зазначити, що оборотні активи є найскладовішою мобільною частиною сукупних активів підприємства, які мають безпосереднє вираження в грошовій формі, а також у натуральній у вигляді різноманітних запасів товарно-матеріальних цінностей. Разом з тим, саме оборотні активи здійснюють перехід у грошові кошти, що відбувається в процесі здійснення одного кругообігу.

Оборотні активи використовуються на підприємстві практично під час здійснення кожного факту господарського життя в процесі його функціонування. Це зумовлено тим, що до складу оборотних активів включено декілька важливих структурних елементів, які становлять для підприємства особливу матеріально-речову цінність[57,с.77].

За допомогою наявності достатнього обсягу оборотних активів пояснюється спроможність забезпечення необхідного рівня платоспроможності підприємства, а також відповідних показників рентабельності діяльності, що зрештою безпосередньо позначається на результативності та ефективності здійснення всього процесу фінансово-господарської діяльності та рівні фінансового стану .

Оборотні активи підприємства можна назвати вельми складною сучасною економічною категорією, оскільки на сьогодні існує безліч позицій щодо цього поняття. Так, деякі вчені економісти під оборотними активами розуміють двояке поєднання економічних і фінансових характеристик, представлених на рисунку 1.1.

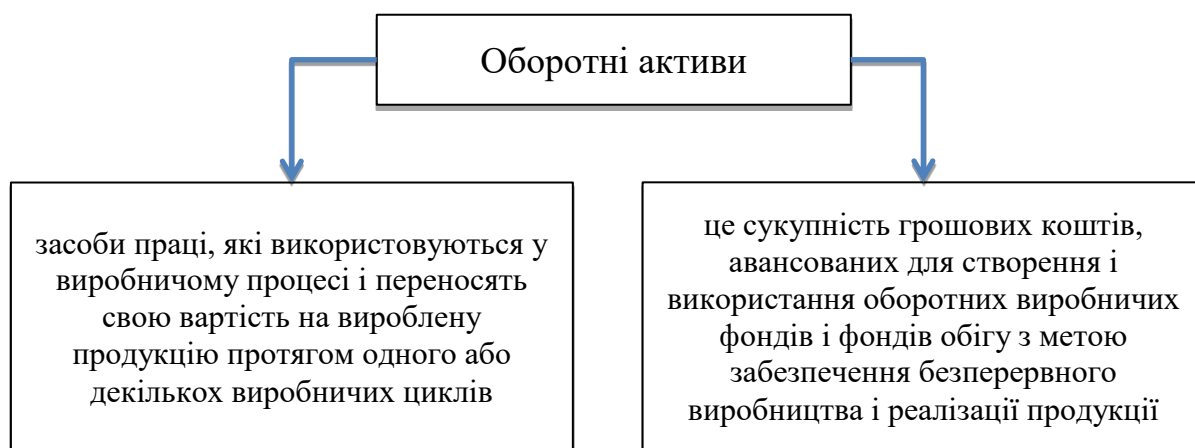

Рисунок 1.1 – Сутність оборотних активів [19,с.165]

При цьому, слід зазначити, що перше визначення оборотних активів розкриває економічний зміст оборотних коштів, а друге - фінансовий (бухгалтерський).

Таким чином, з одного боку, оборотні кошти - це сукупність активів організації, матеріально-виробничі запаси в обсязі та номенклатурі, що дають змогу забезпечити перший виробничий цикл, а з другого - грошова оцінка цих активів, яка визначає частину капіталу, що має бути авансований у виробництво (інша частина забезпечує основні засоби).

Отже, економічне значення оборотних коштів полягає у виконанні ними важливої ролі як особливого елемента, необхідного для повноцінного функціонування саме безперервного процесу відтворення. При цьому, в результаті безпосередньо реалізації даного виробничого процесу оборотні кошти проходять як сферу виробництва, так і сферу обігу.

Загалом оборотні засоби підприємства можна представити як певну сукупність певної кількості грошових коштів, необхідних для повноцінного функціонування поточної фінансово-господарської діяльності, при цьому вони беруть безпосередню участь у формуванні достатнього обсягу фондів обігу, а також виробничих оборотних фондів, оскільки саме в поєднанні здатні забезпечити реалізацію безперервного процесу здійснення відтворення [56,с.117]. Це і є функціонування підприємства, яке характеризується безпосередньо діяльністю, починаючи від придбання товарно-матеріальних цінностей для виробництва, і закінчуючи реалізацією готової продукції.

Сутність і значення обігових активів підприємства можна простежити при розгляді поєднання їхніх базових характеристик, загальну сукупність яких можна виразити в такому, що відображено на рисунку 1.2.

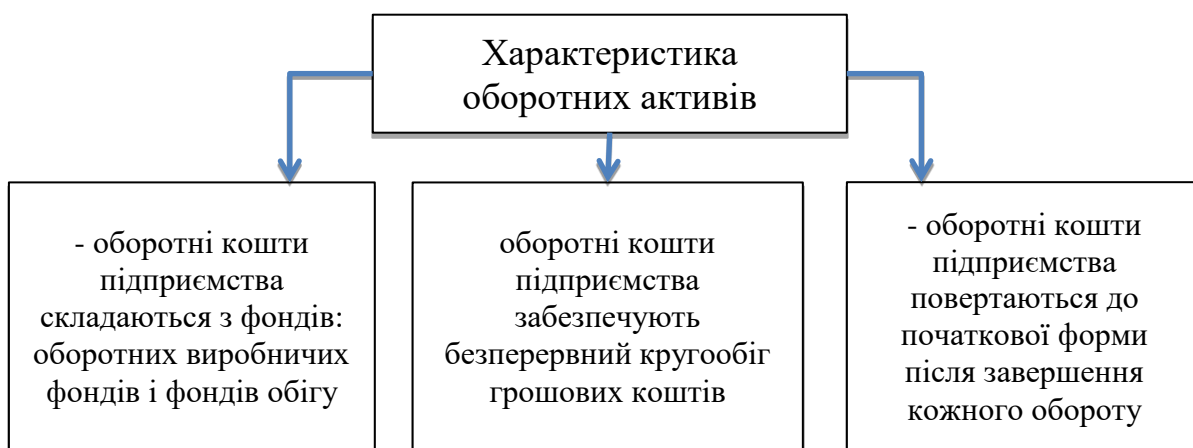

Рисунок 1.2 – Базові характеристики оборотних активів [24,с.89]

Як було сказано, оборотні активи необхідні для забезпечення функціонування всього повного циклу підприємства. При цьому важливо

вказати, що оборотні активи всього лише один раз можуть використовуватися під час реалізації процесу відтворення, і при цьому їхня загальна вартість повністю переноситься на собівартість готової продукції.

Таким чином, оборотні кошти підприємства можна розглядати у вигляді певної сукупності виробничих фондів і фондів обігу в грошовому вираженні. На рисунку 1.3. наведено розгорнуту класифікацію оборотних активів підприємства.

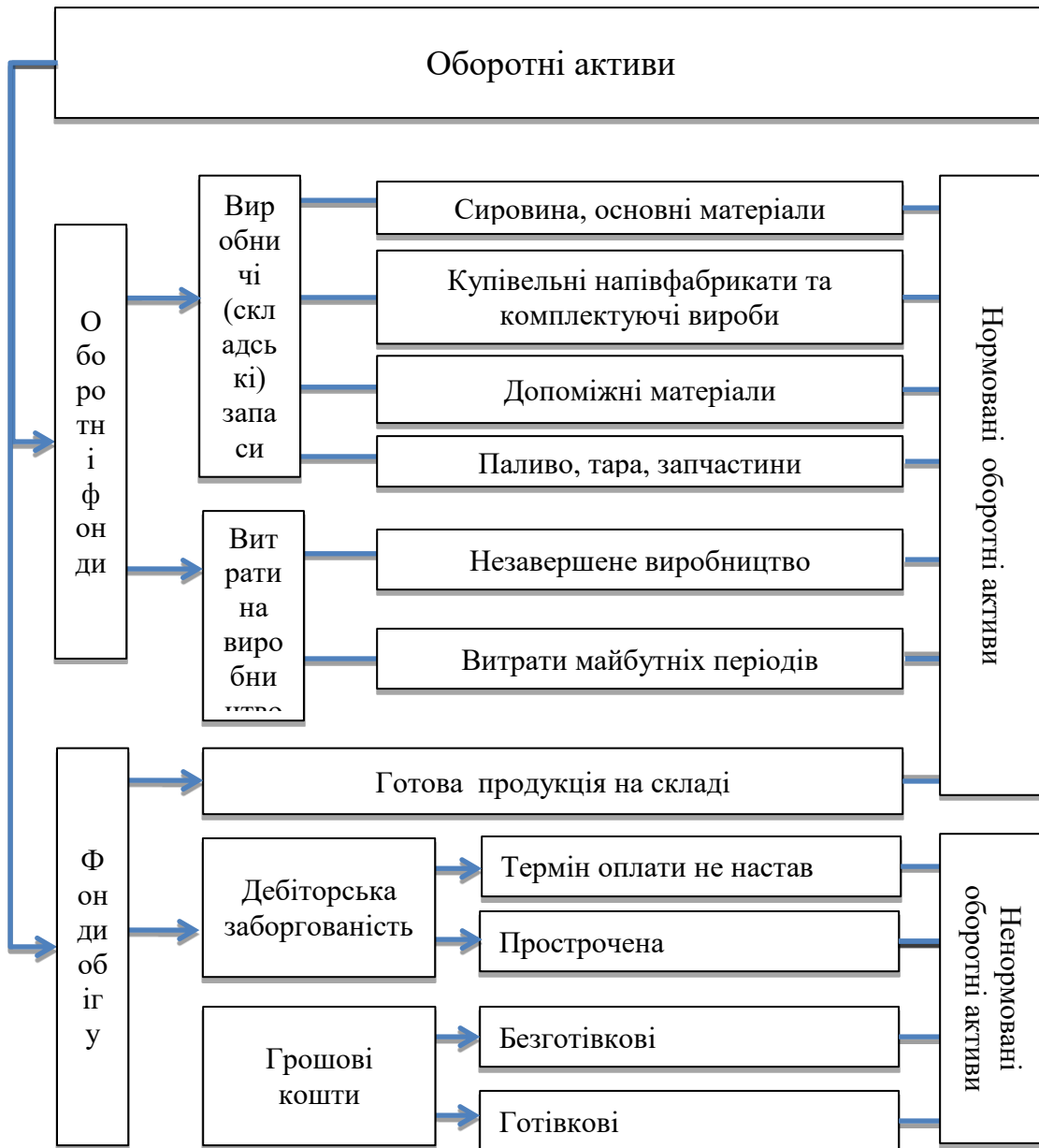

Рисунок 1.3 – Склад оборотних активів [37,с.165]

Отже, до структури обігових коштів включаються кілька груп, які складаються з різних предметів праці та грошових коштів.

Структуру оборотних коштів визначають як сукупність елементів, які займають свою питому вагу в загальній сумі, що зрештою складає певну картину, яка характеризується у вигляді певного відсоткового співвідношення показників, які відповідають кожному елементу, що входить до складу оборотних коштів.

Слід зазначити, що наразі не існує будь-якої певної одноманітної методики, згідно з якою відбувається формування характеристик елементів, що входять до складу загальної структури оборотних коштів. Це пов'язано з тим, що всі підприємства вирізняються своєю функціональністю і мають свою характерну діяльність з особливим процесом відтворення, залежно від сфери галузі, в якій воно здійснює діяльність [17,с.211].

Важлива відмітна особливість оборотних коштів підприємства полягає в тому, що вони здійснюють безперервний кругообіг. Іншими словами, оборотні кошти з однієї форми здійснюють послідовний перехід в іншу форму. При цьому спочатку оборотні кошти перебували в грошовій формі, яка згодом, унаслідок здійснення виробничого процесу, перейшла у виробничу форму, далі стає товарною формою, і, зрештою, на завершальній стадії оборотні кошти знову набувають грошової форми. При цьому дана схема і утворює кругообіг і повторюється постійно в тій самій безперервній послідовності, що складається з основних стадій.

Необхідно постійно проводити певні розрахунки необхідної кількості обігових коштів для того, щоб забезпечити їх достатній обсяг для здійснення безперервного функціонування всього виробничого процесу функціонування підприємства.

Отже, оборотні кошти безпосередньо перебувають у постійному русі, оскільки, як було розглянуто вище, постійно здійснюють безперервний кругообіг, що відображається в постійному поновленні процесу виробництва, що є головною метою оборотних коштів [36,с.265].

Отже, під час здійснення цього процесу кругообігу оборотні кошти здійснюють перехід, за допомогою якого змінюється їхня форма з матеріально-речовинної на грошову, і навпаки.

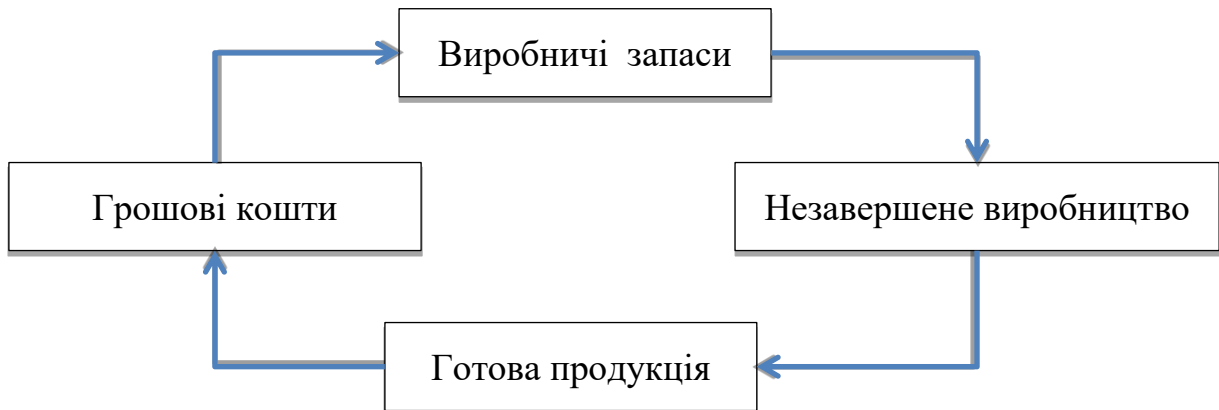

Рисунок 1.4 Кругооборот обігових засобів підприємства [51,с.28]

У результаті кругообігу з'являється показник оборотності оборотних коштів, який має особливу важливість для характеристики фінансового стану підприємства.

Це зумовлено тим, що саме від швидкості оборотності оборотних коштів залежить ефективність і ділова активність підприємства. А саме, при збільшенні швидкості обігу відбувається прискорення обігу коштів підприємства, отже, це сприяє скороченню часового інтервалу між здійсненими вкладеннями безпосередньо у виробничий процес та моментом віддачі в процесі реалізації продукції, що полягає в отриманні обсягу виторгу (відповідно, разом з ним і отримання прибутку).

Відмітною особливістю оборотних коштів є їх обов'язкова одноразова участь безпосередньо у виробничому циклі підприємства, переносячи всю свою вартість на готову продукцію. Цей факт і становить основу відмінних ознак, за якими розмежовуються поняття основних засобів та оборотних коштів [41,с.322].

Призначення обігових коштів у здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємства проявляється у двох виконуваних ними функціях,

а саме, у виробничій і платіжно-розрахунковій, характеристики яких наведено на рисунку 1.5.

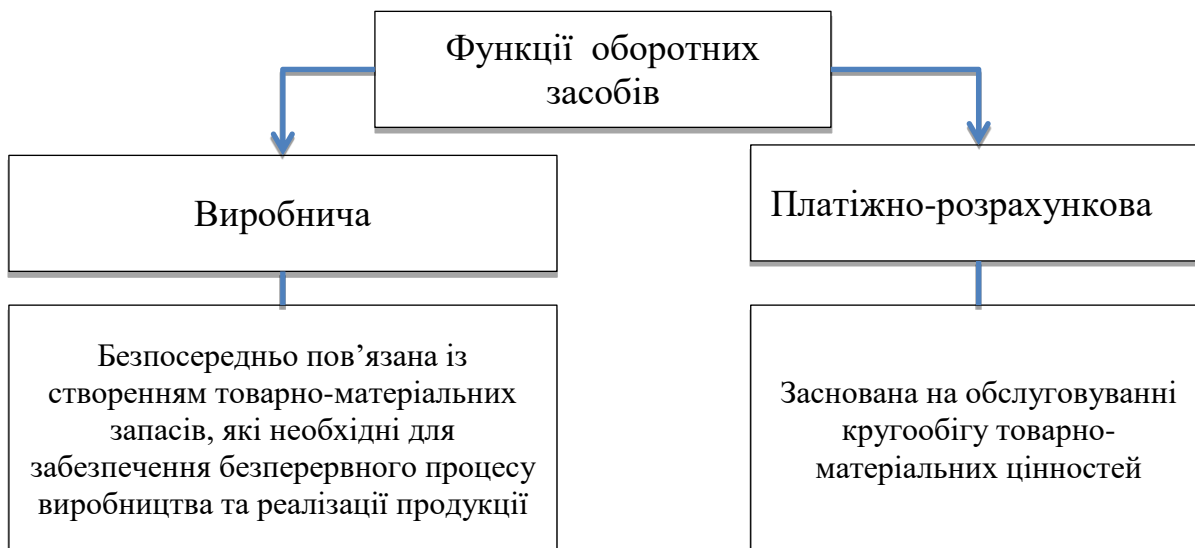

Рисунок 1.5 Функції оборотних засобів підприємства [43,с.93]

Таким чином, можна зробити висновок, що кожному підприємству, незалежно від сфери діяльності в процесі свого функціонування необхідні оборотні кошти в достатній кількості для забезпечення безперервної фінансово-господарської діяльності, які в обов'язковому порядку повністю споживаються протягом одного певного періоду.

У цьому й полягає їхня основна економічна роль і сутність. Без них неможливе здійснення повноцінного обслуговування виробничого процесу і процесу обігу, цим і пояснюється їхня важливість і значущість для підприємства. Отже, ефективність обігових коштів, ефективність їх використання, має величезний вплив на економічні результати господарської діяльності підприємства.

1.2 Характеристика фінансового механізму управління оборотними активами підприємства

Сучасні економічні трансформації позначаються на механізмі формування та використання оборотного капіталу, зумовлюючи необхідність наукового аналізу та теоретичного обґрунтування низки проблемних питань.

Підходи дослідників здебільшого зводяться до виокремлення методів, принципів, функцій, завдань, механізмів управління фінансами підприємств.

Самайчук С. І., Крикунова В. М., Танклевська Н. С [49]. механізм управління оборотними активами розглядають як важливу складову частину системи фінансового менеджменту підприємств.

Нусінов В. Я. [41] вважає, що фінансовий механізм є сукупністю способів реалізації економічних інтересів через фінансовий вплив на економічне зростання суб'єкта господарювання. Фінансове забезпечення, фінансове регулювання, фінансові індикатори та фінансові інструменти, що дають змогу оцінювати зазначений вплив, розглядаються як елементи фінансового механізму.

Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. [42] розглядають фінансовий механізм підприємства як сукупність форм і методів зовнішнього і внутрішнього впливу на його фінансово-господарську діяльність з метою поліпшення кінцевих результатів. Фінансове забезпечення, формування структури капіталу, бюджетування, оптимізація грошових потоків тощо, визначаються як складові фінансового механізму.

Щодо обігових коштів, пошук учених-економістів обмежується обґрунтуванням окремих характеристик, що визначають процес управління ними.

Термін «механізм» Базилінська О.Я.[11] зводить до поповнення обігових коштів - розрахунку нормативів залучення власних і позикових

коштів з урахуванням їхнього впливу на поточні фінансові показники діяльності підприємства.

Подольська В.О., Яріш О.В.[45] акцентують увагу на тому, що відсутність налагоджених механізмів управління фондами обігу стала однією з причин зростання заборгованості та відсутності грошових коштів у підприємств.

Лахтіонова Л.А.[36] досліджувала механізм відтворення оборотного капіталу, структурований за номенклатурними позиціями виробничої програми підприємства.

Найпоширенішим є поняття механізму управління оборотними активами як системи елементів, що регулює управлінські заходи за цим напрямом.

Вахович І. М.[17] визначає механізм як систему дії важелів, що виражається у формуванні, використанні та русі обігових коштів підприємства.

Водночас через механізм підвищення ефективності функціонування підприємства здійснюється вплив оборотних коштів на виробничий процес.

Кальченко О. М., Шишкіна О. В.[29] механізм управління обіговим капіталом розглядають як систему управління за цільовими параметрами, що складається з таких функціональних блоків: керуючого центру, об'єкта і процесу, що підлягають управлінню, каналів прямого і зворотного зв'язку і будується на таких фундаментальних елементах: принципах, цілях, функціях і методах управління/

Управління обіговими коштами являє собою набір окремих функцій, недостатня організація яких є однією з причин недосягнення підприємством встановлених власником цілей діяльності. Ефективний механізм управління обіговими коштами підприємств потребує побудови інтегрованої системи, спрямованої на зіставлення стратегічних, тактичних

і оперативних цілей розвитку, а також узгодження фінансової та виробничої політики.

Слід зазначити, що ефективне фінансове управління обіговими коштами підприємства - одна з умов подолання незбалансованості їхньої структури, де ключове місце посідає розв'язання проблеми достатності, формування механізму планування та поповнення, а також раціонального використання.

Розв'язання основних завдань управління обіговими коштами з використанням ефективних економічних методів управління є одним з основних напрямів максимізації економічних результатів діяльності підприємства і, як наслідок, врахування основних економічних інтересів виконавців і власників.

Проведений аналіз літературних джерел переконує у відсутності чіткого формулювання дефініції «фінансовий механізм управління оборотними коштами». Для її обґрунтування розглянемо складові фінансового механізму управління оборотними коштами.

Ефективне управління обіговими коштами дає змогу оперативно впливати на процес виробництва та реалізації продукції на основі раціонального використання ресурсів і прискорення оборотності як обігових коштів загалом, так і їхніх окремих компонентів, та забезпечує поліпшення техніко-економічних показників діяльності і показників оцінки фінансового стану підприємства в цілому [62,с.135].

Слід зазначити, що ефективність використання оборотних коштів безпосередньо пов'язана з ефективністю використання інших факторів виробництва. Максимальна величина ефективності досягається в тому випадку, коли відсутні простой всіх чинників виробництва в процесі їхньої взаємодії і можливість прискорення кругообігу одного з них призводить до зменшення ефективності використання іншого.

У зв'язку з цим важливе місце відводиться дослідженню періоду оборотності обігових коштів і вивченню чинників, що викликають

структурні зрушення. До основних факторів, які забезпечують прискорення оборотності оборотних коштів виробничих підприємств на стадії обігу, належить зниження розміру запасів готової продукції на складах. При цьому прискорення кругообігу оборотних коштів не завжди призводить до підвищення ефективності їх використання - існує межа, після якої зменшення часу перебування оборотних коштів в обігу призводитиме до втрат.

Нині аналіз оборотності оборотних коштів здебільшого зводиться до розрахунку коефіцієнта оборотності загалом і його елементів, а також періоду їх оборотності.

Питання ефективності управління є невід'ємним аспектом управління підприємством, проте воно не має однозначного вирішення.

Одним із базових чинників стабілізації економічного зростання є ефективно використання оборотних коштів.

Визначення економічної сутності обігових коштів, виходячи із сучасних позицій теорії управління фінансами підприємств і теорії бухгалтерського обліку, показало, що їм притаманні особливості, які відрізняють їх від інших видів економічних ресурсів суб'єктів господарювання [72,с.201].

Необхідною передумовою ефективної діяльності підприємств в умовах ринкової економіки виступає оптимальна структура оборотних коштів достатнього обсягу. Співвідношення оборотних коштів, що перебувають у виробництві та обігу, відрізняється за галузями народного господарства, що пояснюється особливостями організації виробництва, постачання, збуту, а також системою розрахунків.

Управління будь-якими процесами діяльності підприємства, у тому числі формуванням і використанням обігових коштів, може ґрунтуватися тільки на глибокому і всебічному вивченні його елементів і пізнанні як єдиного цілого. Основними напрямками оптимізації оборотних коштів є:

- оптимізація формування товарно-матеріальних запасів;

- оптимізація коштів, оптимізація управління дебіторською заборгованістю.

Кожен елемент оборотних коштів, а саме - запаси, кошти, дебіторська заборгованість, має свої особливості:

- управління запасами передбачає необхідність розрахунку оптимальної партії поставки та середньодобового залишку матеріальних цінностей підприємства, своєчасні розрахунки з постачальниками матеріальних ресурсів, здійснення контролю за рухом і наявністю матеріальних цінностей;

- управління коштами має включати заходи щодо оптимізації середнього залишку коштів, застосування ефективних форм розрахунків зі споживачами, забезпечення можливостей для своєчасних розрахунків підприємства з банками, бюджетом, персоналом;

- управління дебіторською заборгованістю передбачає аналіз її динаміки, складу та структури, формування відповідної кредитної політики щодо покупців продукції, що визначає необхідність оцінювання їхньої платоспроможності, здійснення систематичного контролю за дебіторами та розробку заходів щодо стимулювання погашення ними дебіторської заборгованості.

Специфіка формування та використання обігових коштів зумовлена їхнім призначенням у суспільному відтворенні та визначає безперервність і планованість виробничого процесу та реалізації продукції; мобілізацію ендогенних виробничих запасів; повноту і своєчасність фінансування господарської діяльності [58,с.77].

Ліквідність, використання протягом року або операційного циклу, залежність від сезонних коливань попиту на продукцію та пропозицію сировини, здатність створювати дохід, залежність від соціально-економічних чинників, взаємозв'язок виробничого та фінансового циклів, розмаїття поелементної структури, пріоритетність забезпечення ритмічності процесів виробництва та реалізації продукції, необхідність

систематичного планування та контролю характеризують оборотні кошти виробничих підприємств як об'єкт управління.

Для того, щоб розробити ефективний механізм формування та використання обігових коштів, необхідно враховувати дії основних чинників, що впливають на них.

Очевидно, що на забезпеченість обіговими коштами та підвищення ефективності їх кругообігу впливає безліч чинників, які часом діють у протилежних напрямках.

Так, існують різні підходи до оцінки чинників, що впливають на процес формування та ефективного використання обігових коштів, методики розрахунків показників під час поточного та комплексного аналізу економічних процесів, що відбуваються на підприємствах. Але, існуючі класифікації не повною мірою відповідають потребам управління обіговими коштами виробничо-торговельних підприємств [55,с.312].

Здійснивши аналіз робіт, можна виокремити загальні фактори, що впливають на формування та розмір обігових коштів виробничо-торговельних підприємств.

Внутрішні фактори:

- тривалість операційного, виробничого і фінансового циклів;
- організація постачання і збуту продукції;
- недостатній загальний обсяг прибутку;
- збільшення обсягів товарів і запасів готової продукції на використання оборотних коштів не за призначенням;
- складнощі в процесах залучення позик;
- відсутність контролю за раціональним розміщенням і використанням оборотних коштів;
- відсутність відповідного аналізу ефективності використання оборотних коштів;
- неефективна маркетингова стратегія, недосконалий аналіз споживчого попиту;

- відсутність механізму нормування оборотних коштів;
- неефективність управління фінансовими ресурсами;
- відсутність внутрішніх можливостей поповнення оборотних коштів.

Зовнішні фактори

- недосконалість механізму поповнення оборотного капіталу із зовнішніх джерел;
- зміна розмірів підприємств та їх спеціалізації;
- порушення умов постачання або затримки вантажу в дорозі;
- форма застосовуваних розрахунків;
- система державного регулювання у сфері оподаткування;
- незначні фінансові можливості більшості підприємств;
- висока вартість банківських кредитів;
- недостатня розвиненість ринку капіталів;
- зміна обсягу товарообігу та його структури;
- затримка платежів, спричинена невідповідністю між стадіями руху оборотного капіталу;
- інфляція, яка призводить до «проїдання» оборотного капіталу.

Безумовно, факторами зовнішнього середовища підприємства неможливо керувати, але повинні до них пристосовуватися і за допомогою ефективного менеджменту пом'якшувати їх негативну або посилювати позитивну дію. Пріоритетними внутрішніми економічними факторами виробничо-торговельних підприємств, якими необхідно ефективно керувати, є обсяг виробництва та реалізації продукції, організація обігових коштів, тривалість операційного та фінансового циклів, обсяг власних обігових коштів [69,с.199].

В Україні значна частка підприємств нездатна орієнтуватися на внутрішні джерела розвитку через відсутність комплексного підходу до управління потенціалом.

Основні фактори впливу на забезпечення виробничо-торговельних підприємств оборотними коштами.

1.3. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів

Використовуючи оборотні кошти, підприємство завжди має пам'ятати, що їхній обсяг і їхня кількість має бути строго в нормативному значенні. На підприємстві не повинні перебувати, і купуватися наднормативні запаси сировини і матеріалів.

Важливою вимогою для успішного ведення фінансово-господарської діяльності організації - це організація раціонального використання оборотних активів у процесі діяльності. Це проявляється в прискоренні такого показника як оборотність. Чим швидше відбувається кругообіг, тим менший розмір оборотних коштів буде необхідний для процесу виробництва [44,с.150].

Як правило, ефективність використання оборотного капіталу організації можна розрахувати за допомогою показників оборотності.

Під визначенням поняття оборотність оборотних коштів слід розуміти послідовне проходження оборотними коштами всіх стадій кругообігу капіталу організації. Цей кругообіг відбувається практично зарахуванням грошей на відповідний розрахунковий рахунок підприємства або в касу підприємства [42,с.56].

Для визначення ефективності використання оборотних коштів підприємство може використовувати такі коефіцієнти:

- коефіцієнт оборотності або швидкість обороту в організації оборотних коштів. Наведемо формулу для розрахунку:

$$K_{об} = \frac{Q_p}{\Phi_{сер}} \quad (1.1.)$$

де Q_p обсяг реалізованої продукції за аналізований період;

Фсер Середній залишок оборотних активів за розглянутий період.

Коефіцієнт оборотності містить у собі кількість оборотів, які здійснюють за аналізований період оборотні кошти. У чисельнику формули обсяг проданої продукції в оптових цінах підприємства (без ПДВ). У знаменнику - середній залишок обігових коштів за розглянутий період часу.

У схемі кругообігу оборотних коштів на підприємстві процес, упродовж якого гроші, що вкладалися у виробництво та отримання готової продукції, називається тривалістю оборотного періоду. Коефіцієнт оборотності показує скільки разів, наприклад за рік, на підприємстві оборотні кошти здійснюють один повний кругообіг, тобто від моменту вкладення грошей у закупівлю сировини і матеріалів до моменту отримання виручки від продажу цієї продукції.

Чим вищий коефіцієнт оборотності, тим менше коштів підприємству необхідно для ведення виробничої діяльності. Коефіцієнт оборотності відображає, що за звітний рік кожен карбованець, який підприємство вклало в оборотний капітал, здійснив певну кількість оборотів. Що більше буде цих оборотів, то вищий коефіцієнт оборотності, що свідчитиме про те, що комерційна організація краще використовує оборотні кошти [49,с.81].

Другий показник це час обороту або тривалість оборотного періоду. Цей показник визначається в днях, і він показує за скільки днів оборотні кошти здійснюють один повний кругообіг. Формулу для розрахунку часу оборотності оборотних коштів наведемо нижче:

$$T_{об} = \frac{F_K}{K_{об}} = \frac{\Phi_{сер}}{Q_p} \times F_K \quad (1.2.)$$

де F_K тривалість відповідного календарного періоду (30,90,180, 360 днів;

Великою літерою «Т» позначається тривалість обороту. У чисельнику тривалість відповідного календарного періоду. Якщо розраховувати за рік, то це буде 360 днів, якщо за квартал - 90 днів тощо. У знаменнику вже відомий показник, а саме, коефіцієнт оборотності.

Це формулу можна дещо розширити і замість показника коефіцієнта оборотності записати формулу, за якою він розраховується, то формула з розрахунку тривалості обігу набуде трохи іншого вигляду. У чисельнику тепер середній залишок обігових коштів, у знаменнику обсяг проданої продукції в оптових цінах підприємства (без ПДВ) і все це множиться на тривалість календарного періоду.

Що менша тривалість обороту оборотних коштів і що більша кількість здійснених ним оборотів, тобто що більший коефіцієнт оборотності, то краще організовано управління оборотними коштами на цьому підприємстві. Якщо відбудеться зменшення тривалості одного обороту, це вказуватиме на те, що в організації оборотні кошти використовуються правильно, ефективно [53,с.84].

Коефіцієнт оборотності та показник тривалості одного обороту в днях - це показники, які можна розрахувати або проаналізувати як за всіма оборотними коштами, так і за окремими елементами.

Прискорення або уповільнення оборотності можна виявити, зіставляючи фактичні показники з плановими або ж фактичні показники з показниками попереднього періоду. Наведемо на рисунку 8 основні стадії оборотності продукції [27,с.89].

Ще одним із показників, який організація може застосовувати для оцінки ефективності використання обігових коштів, є коефіцієнт закріплення, що відображає кількість обігових коштів, які припадають на 1 грн проданої продукції.

Рисунок 1.6. Основні стадії обіговості [11,с.111]

Для розрахунку коефіцієнта закріплення використовується формула:

$$K_3 = \frac{\Phi_{сер}}{Q_p} \quad (1.3.)$$

де $\Phi_{сер}$ середній залишок оборотних активів за розглянутий період.

Q_p Обсяг продажу продукції в оптових цінах

Традиційно для аналізу використовується 360 днів, у реальності в році 365 і 366 днів. Однак методика аналізу орієнтована на 360 днів для того, щоб усі півріччя, півмісяці, квартали були однакові за кількістю днів, що до них входять. Також є різниця в оцінці проданої продукції, тобто в діючих або порівнянних цінах, з податками або без податків від продажів. Основні проблеми методики представлено на рисунку 1.7.

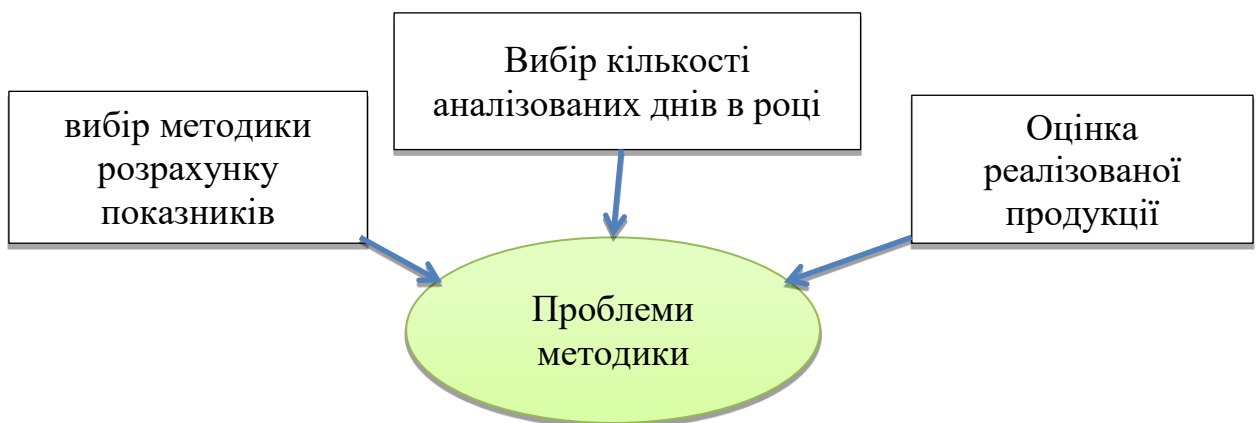

Рисунок 1.7. Основні проблеми методики [38,с.124]

Головною особливістю оборотних активів є те, що вони переносять свою вартість на вироблений продукт одразу протягом одного виробничого циклу або календарного періоду часу. Це їхня відмінна риса від основного капіталу. Основний капітал і основні засоби переносять свою вартість на вироблений продукт поступово в міру зносу протягом тривалого часу.

Головним у вивченні ефективності використання оборотних коштів є розрахунок показників. Безперечним є те, що чим більший прибуток підприємства, тим більше в нього можливостей для виробничої експансії та вдосконалення продукції, поліпшення умов праці для своїх працівників. Зазначена умова вказує на те, що організація може обійтися без залучення кредитних коштів і позик від третіх осіб, що позитивно позначається на її фінансовій стійкості [54,с.287].

Одним із чинних напрямів у підвищенні ефективності використання оборотних коштів є їх вивільнення. Так, абсолютне вивільнення означає пряме підвищення потреби в оборотних коштах.

Підсумовуючи проведені дослідження в першому розділі, слід зазначити, що дискусійність понятійного апарату оборотного капіталу залишається актуальною і на сьогоднішній день. Важливість питань обліку та аналізу оборотного капіталу визначено тим, що оборотний капітал забезпечує повністю виробничий цикл і процес збуту продукції, починаючи з підготовки необхідної сировини та матеріалів до продажу вже готових товарів.

Майже в кожний момент часу організація купує, виробляє і продає товари, потім знову купує сировину і матеріали та інші оборотні кошти. Це здійснюється для того, щоб забезпечити безперебійний і безперервний процес виробництва та продажу продукції [46,с.83].

Обсяг оборотного капіталу має бути достатнім для того, щоб виробляти продукцію в тих асортиментах, які запланувала організація, і в тій кількості, що необхідна ринку, і водночас мінімальним, таким, що не

призводить до збільшення витрат виробництва за рахунок нормативних запасів.

Висновок по розділу 1

Стан обігових коштів виробничо-торговельних підприємств безпосередньо залежить від своєчасності початку виробничого циклу, тому що саме виробництво впливає на формування споживчих властивостей і якість товару, а його тривалість - на мінімально необхідний розмір обігових коштів. Тобто, основою успішного функціонування промисловості в сучасних економічних умовах є збалансованість тривалості виробничого циклу та періоду залучення джерел його формування. Таким чином, виявлено спільні фактори макро- та мікросередовища впливу на забезпеченість обіговими коштами виробничо-торговельних підприємств. Результатом наявності на виробничих підприємствах виробничої стадії є збільшення тривалості операційного циклу та сповільнення швидкості кругообігу оборотних коштів порівняно з підприємствами торгівлі.

З огляду на вищевикладене обґрунтовано використання поняття «фінансовий механізм» формування та використання обігових коштів підприємств, що розуміється як: сукупність взаємопов'язаних елементів (фінансові методи, важелі, правове, нормативне та інформаційне забезпечення), застосування яких забезпечує синхронність формування в часі збалансованих за обсягом обігових коштів з метою забезпечення безперервності виробничого процесу та процесу реалізації продукції, максимізації прибутку з найменшим рівнем фінансового ризику.

Застосування ефективного фінансового механізму формування та використання оборотних коштів господарюючих суб'єктів дасть змогу підвищити їхню рентабельність, прискорити обіг, вивільнити оборотний капітал тощо.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБІГОВИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

Торгівельна мережа «Сільпо» одна з найбільших національних мереж продовольчих супермаркетів. Станом на 31 грудня 2022 року загальна кількість торгівельних об'єктів складає 305 супермаркетів (2021: 338 супермаркетів) у 71 містах України (2021: 80 містах України), у тому числі 4 делікатес-маркети «LE SILPO» з преміальним асортиментом продуктів харчування та непродовольчих товарів та 4 магазини формату OffTop, які спеціалізуються на продажі товарів категорії non-food. Крім того Товариство має в своїй структурі об'єкти логістики (автопарк, СТО, склади розподільчих центрів класу А), а також ресторан «Positano» та Сільпо Restro - фудкорти у торгових мережах. Стратегічними напрямками компанії є власний імпорт, а також розвиток власних торгівельних марок.

Основні показники діяльності ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Основні показники діяльності ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки

Показники	роки			відхилення 2021 року проти 2020 року		відхилення 2022 року проти 2021 року	
	2020	2021	2022	абсолютні	відносні (%)	абсолютні	відносні (%)
виручка від реалізації (млн.грн.)	64402,63	72784,23	69990,6	8381,6	13,01	-2793,63	-3,84
чисельність працюючих (осіб)	39434	42935	33390	3501	8,88	-9545	-22,23
середня зарплата (грн.)	13358	15547	15727	2189	16,39	180	1,16

продовження таблиці 2.1.

1	2	3	4	5	6	7	8
собівартість реалізації (млн.грн.)	47250	52183	50815	4933	10,44	-1368	-2,62
обсяг реалізації на 1 працівника (млн.грн.)	1,63	1,69	2,1	0,07	4,29	0,4	23,53
обсяг собівартості на 1 грн реалізації (коп.)	73,37	71,70	72,6	- 1,67	-2,28	0,9	1,26

В 2021 році спостерігається суттєве зростання обсягу реалізації – 8381,6 млн грн, або 13,01%, а в 2022 році товарообіг скоротився на 3,84% (2793,63 млн.грн.) Загальний приріст обсягу реалізації у 2022 р. до 2020 р. становив 8,68 %.

При цьому чисельність працюючих також змінювалася протягом аналізованого періоду, а саме: в 2021 році кількість персоналу збільшилася на 3501 особи (8,88%) а в 2022 році зменшився на 9545 осіб (22,23%) Загалом спостерігається зниження чисельності працюючих на 15,33 % при підвищенні продуктивності праці на 12,7 %.

Середня зарплата протягом аналізованого періоду мала тенденцію до поступового збільшення. Так у 2021 році вона зросла 16,39%, а в 2022 році – лише на 1,16%

Одночасно зі зростанням доходів від реалізації має місце і зростання собівартості реалізації в 2021 році на 4933 млн.грн., або на 10,44% та зменшення на 1368 млн.грн. (2,62%) в 2022 році. Позитивним є те, що темпи зростання собівартості менші за темпи зростання виручки.

Продуктивність праці (обсяг реалізації на 1 працівника) на підприємстві ТОВ «Сільпо Фуд» склала в 2021 році 1,7 млн грн, що на 0,07 млн.грн. більше ніж у 2020 році, та 2,1 млн грн. у 2022 році, що на 0,4

млн.грн. перевищує дані 2021 року. Цю динаміку можна вважати позитивною

Відзначається також зниження витрат на 1 грн реалізованої продукції з 73,37 копійки у 2020 р. до 72,60 копійки у 2022 р. (темп зменшення у 2021 році проти 2020 року склав 2,28%, та зростання у 2022 відносно 2021 року – на 1,26%), що стало наслідком реалізації комплексу заходів щодо оптимізації собівартості реалізації.

В умовах ринкових відносин винятково велика роль аналізу фінансового стану підприємства.

Стійкий фінансовий стан визначає, наскільки правильно підприємство управляло фінансовими ресурсами протягом аналізованого періоду, як воно використовувало майно, якою є структура цього майна, наскільки раціонально воно поєднувало власні та позикові джерела, наскільки ефективно використовувало власний капітал, чи нормальними є взаємовідносини з дебіторами, кредиторами, акціонерами тощо.

Для загальної оцінки фінансового стану підприємства слід згрупувати статті Балансу ТОВ «Сільпо Фуд» в окремі специфічні групи за ознакою ліквідності (статті активу) і строковості зобов'язань (статті пасиву). Отримані таким чином таблиці 2.2. і 2.3. у теорії є порівняльним аналітичним балансом для активу і пасиву.

Таблиця 2.2.

Аналітичне групування та аналіз статей активу балансу

	На 31.12.20	На 31.12.21	На 31.12.22	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсол.	відн. (%)	абсол.	відн. (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
АКТИВИ							
Необоротні активи							
ОЗ (млн грн)	10768,2	16813,8	17226,9	6045,6	56,14	413,1	2,46
(%)	35,6	43,5	51,2	7,9	22,06	7,7	17,65

продовження таблиці 2.2.

1	2	3	4	5	6	7	8
НМА (млн грн)	4121,2	4258,1	3097,8	136,8	3,32	-1160,3	-27,25
(%)	13,6	11,0	9,2	-2,6	- 19,24	-1,8	-16,46
Інвестиції (тис.грн)	-	1673,2	1578,6	1673,2		-94,6	-5,65
(%)	-	4,3	4,7	4,3		0,4	8,33
Інші НА	519,9	907,3	311,5	387,5	74,54	-595,9	-65,67
(%)	1,7	2,3	0,9	0,6	36,44	-1,4	-60,59
Всього необоротних активів	15409,3	23652,4	22214,8	8243,1	53,49	-1437,6	-6,08
(%)	51,0	61,2	66,0	10,2	19,99	4,8	7,85
Оборотні активи							
Запаси (млн грн)	5622,3	6461,6	5973,6	351,2	6,25	-488,0	-7,55
(%)	18,6	16,7	17,7	-0,9	-4,63	1,0	6,15
Дебіторська заборгованість (млн.грн)	6669,9	5534,6	2666,7	- 4003,2	- 60,02	-2867,9	-51,82
(%)	22,1	14,3	7,9	-14,2	- 64,11	-6,4	-44,67
Грошові кошти та їх еквіваленти (млн грн)	1091,0	1163,0	1066,3	-24,7	-2,27	-96,7	-8,32
(%)	3,6	3,0	3,2	-0,4	- 12,28	0,2	5,27
Інші оборотні активи (млн.грн)	1427,9	1848,7	1747,5	420,8	29,47	-101,2	-5,47
(%)	4,7	4,8	5,2	0,1	1,20	0,4	8,54
Всього оборотні активи (млн.грн)	14811,2	15008,0	11454,1	196,8	1,33	-3553,9	-23,68
(%)	49,0	38,8	34,0	-10,2	- 20,79	-4,8	-12,37
Баланс	30220,5	38660,3	33668,9	8439,9	27,93	-4991,5	-12,91
	100,0	100,0	100,0	-	-	-	-

З таблиці 2.2 випливає, що загальна вартість необоротних активів за два роки зросла на 44 % і склала на 31.12.2022 р. 22214,8 млн грн. В тому числі: в 2021 році відносно 2020 року таке зростання склало 53,49% (8243,1 млн.грн.), а от в 2022 році спостерігається зменшення на 6,08% (1437,6 млн.грн)

Частка довгострокових активів у валюті балансу становила: у 2020 р. – 51,0 %, у 2021 р. – 61,2 %, у 2022 р. – 66 %.

Водночас частка оборотних активів у валюті балансу зменшилася з 48,8% в 2020 році до 34 % станом на 31.12.2022 р. Темп зменшення вартості оборотних активів у 2021 р. порівняно з 2020 р. склав 20,79 %, а в 2022 році відносно з 2021 роком на 12,37%

При цьому частка запасів у валюті балансу зменшилася з 18,6 % до 17,7 %; у грошовому вираженні запаси збільшилися на 351,2 млн грн. В 2021 році проти 2020 році вартість запасів збільшилася на 351,2 млн грн (6,25%), а в 2022 році залишки товарів зменшилися на 488,0 млн.грн.(6,15%)

Помітно зменшилася у валюті балансу частка дебіторської заборгованості з 22,1% на 31.12.2020 р. до 7,9 % на 31.12.2022 р., темп зменшення заборгованості склав 64,11% у 2021 році проти 2020 року та 44,67% в 2022 році відносно 2021 року. У грошовому вираженні дебіторська заборгованість зменшилася на 4003,2 млн.грн. В тому числі на 4003,2 млн грн в 2021 році порівняно з 2020 роком та 2867,9 млн.грн в 2022 порівняно з 2021 роком.

Зміна грошових коштів в структурі балансу змінилася незначно: з 3,6% в 2020 році до 3,2% в 2022 році. в 2021 році сума грошових коштів зменшилася на 12,28%,а в 2022 році має місце збільшення на 5,27% В грошовому вимірнику ця зміна склала 0,4 млн грн., в тому числі 2021 проти 2020 року - 24,7 млн.грн., а в 2022 році проти 2021року - 96,7 млн грн.

Загальна вартість майна підприємства (баланс) в 2021 році збільшилася на 8439,9 млн.грн. (27,93%), а в 2022 році зменшилася на 4991,5 млн. грн. Загалом сума активу балансу в період з 2020 р. по 2022 р. збільшилася (темп зростання - 11%), в за рахунок підвищення вартості необоротних активів, причому найсильніше збільшення відбулося у складі основних засобів. У таблиці 2.3 представлено порівняльний аналітичний баланс для статей пасиву балансу ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020-2022 рр.

Аналітичне групування та аналіз статей пасиву балансу ТОВ «Сільпо Фуд»
за 2020-2022 рр.

	На 31.12.20	На 31.12.21	На 31.12.22	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолю тні	відн осні	абсолю тні	відно сні
Розділ 1. Власний капітал та зобов'язання							
Власний капітал							
Статутний капітал	13048	13048	13048	-	-	-	-
(%)	43	34	39	-9,4	-22	5,0	15
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-14196	-16105	-23737	-1908,8	13	-7631,7	47
(%)	-47	-42	-71	5,3	-11	-28,8	69
Всього власний капітал	-1149	-3057	-10689	-1908,8	166	-7631,7	250
(%)	-4	-8	-32	-4,1	108	-23,8	301
Всього непоточні зобов'язання	12286	13 612	15998	1326,2	11	2386,1	18
(%)	41	35	48	-5,4	-13	12,3	35
Поточні зобов'язання і забезпечення							
Кредиторська заборгованість	17510	24443	21540	6933,0	40	-2903,8	-12
(%)	58	63	64	5,3	9	0,7	1
Банківські кредити	775	2374	3274	1599,3	206	900,2	38
(%)	3	6	10	3,6	140	3,6	58
Інші поточні фінансові зобов'язання	294	523	880	228,7	78	357,2	68
(%)	1	1	3	0,4	39	1,3	93
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	189	260	1114	70,7	37	854,5	329
(%)	1	1	3	0,0	7	2,6	392

1	2	3	4	5	6	7	8
Поточні забезпечення	305	409	1482	104,8	34	1072,1	262
(%)	1	1	4	0,1	5	3,3	315
Інші поточні зобов'язання	10	96	70	85,9	835	-26,1	-27
(%)	0	0	0	0,2	631	-0,0	-16
Усього за розділом III	19083	28106	28360	9022,4	47	254,1	1
(%)	63	73	84	9,6	15	11,5	16
Баланс	30220	38660	33669	8439,9	28	-4991,5	-13
(%)	100	100	100	-	-	-	-

За аналізований період власний капітал зменшився на 9541 млн грн., в тому числі в 2021 році на 1908,8 млн.грн. (темп росту 166%), а в 2022 році на 7631,7 млн.грн (250%)

Ці зміни відбулися тільки за рахунок збільшення збитків в 2021 році на 1908,8 млн.грн, а в 2022 році на 7631,7 млн.грн, статутний капітал ТОВ «Сільпо Фуд» не змінився за два роки і становив 13048 млн.грн. В той самий час збільшилися як поточні, так і непоточні зобов'язання

Темп зростання довгострокових (непоточних) зобов'язань у 2021 р. порівняно з 2020 р. становив 11%, а в 2022 році відносно 2021 року на 18%. . В грошовому виразі це збільшення склало в 2021 році на 1326,2 млн.грн., а в 2022 році на 2386,1 млн.грн. Загальне збільшення 3712 млн грн.

Власних коштів не вистачає для поповнення обігових коштів, що беруть участь у виробничому процесі, внаслідок чого для покриття нестачі обігових коштів завод залучає кошти у вигляді позик і кредитів, а також кошти інших підприємств у вигляді кредиторської заборгованості.

На 31.12.2021 р. величина короткострокових зобов'язань становила 28106 млн.грн., що на 47% більше ніж значення попереднього року, а на 31.12.2022р. це значення складає 28360 млн грн., що на 254,1 млн.грн більше ніж на 31.12.2021 р. Відповідно і частка короткострокових

зобов'язань у валюті балансу підвищилася: якщо у 2020 р. вона становила 62, то у 2021 р. 73%, а в 2022 році 84 %

Питома вага кредитів в структурі балансу збільшується з кожним роком протягом аналізованого періоду. В 2020 р. короткострокові кредити становили 775 млн.грн., у 2021 р. – 2374 млн.грн., у 2022 р. – 3274 млн.грн. Темп зростання за два роки - 323%. Питома вага кредитів у валюті балансу змінилася з 3% на 31.12.2020 р. до 10% на 31.12.2022 р.

Більшу частину короткострокових зобов'язань ТОВ «Сільпо Фуд» становить кредиторська заборгованість. У період з 2020 р. по 2022 рр. кредиторська заборгованість збільшилася з 17510 млн. грн. до 24443 млн.грн. в 2021 році, темп зростання склав 40%, а в 2022 році кредиторська заборгованість зменшилася на 12% (2903,8 млн.грн.).

Згідно з бухгалтерським балансом ТОВ «Сільпо Фуд» сума кредиторської заборгованості у 2021 р. складалася з: банківських кредитів: 1663 млн грн.; поточних зобов'язань з оренди: 1438,015 млн грн; торгової та іншої поточної кредиторської заборгованості в сумі 15513,661 млн грн; зобов'язань по кредитах 558,718 млн.грн;

У 2022 р. кредиторська заборгованість складалася з: банківських кредитів: 2373,9 млн грн ; поточних зобов'язань з оренди: 1604,6 млн грн; торгової та іншої поточної кредиторської заборгованості в сумі 22559,1 млн грн; зобов'язань за одержаними авансами 520,5 млн.грн.

Таким чином, можна сказати, що збільшення суми власних та позикових джерел на 3448 млн грн відбулося в основному за рахунок збільшення кредитів та кредиторської заборгованості.

2.2 Аналіз та оцінка оборотних активів підприємства

У процесі аналізу складу та структури обігових коштів насамперед необхідно вивчити зміни в наявності та структурі оборотних активів. Аналізуючи структуру оборотних активів, слід мати на увазі, що стійкість

фінансового стану значною мірою залежить від оптимального розміщення коштів за стадіями процесу кругообігу. Оскільки ТОВ «Сільпо Фуд» є торговельним підприємством, то потрібне значне вкладення капіталу у товарні запаси.

Загальну оцінку оборотних активів ТОВ «Сільпо Фуд» здійснимо за допомогою коефіцієнтів оборотності та коефіцієнта завантаження оборотних коштів, а також тривалості одного обороту в днях. Але спочатку слід обчислити середньорічні залишки оборотних коштів підприємства у 2020-2022 рр.(табл. 2.4.)

Таблиця 2.4.

Розрахунок середньорічного залишку оборотних активів ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолютні	відносні	абсолютні	відносні
1	2	3	4	5	6	7	8
Запаси (млн грн)							
на початок року	5225,84	5622,33	6461,62	396,5	8	839,3	15
на кінець року	5622,33	6461,62	5973,58	839,3	15	-488,0	-8
середні залишки за рік	5424,08	6041,98	6217,60	617,9	11	175,6	3
Дебіторська заборгованість (млн грн)							
на початок року	5784,35	6669,89	5534,59	885,5	15	-1135,3	-17
на кінець року	6669,89	5534,59	2666,69	-1135,3	-17	-2867,9	-52
середні залишки за рік	6227,12	6102,24	4100,64	-124,9	-2	-2001,6	-33
Грошові кошти (млн грн)							
на початок року	1637,36	1091,01	1163,04	-546,4	-33	72,0	7
на кінець року	1091,01	1163,04	1066,30	72,0	7	-96,7	-8
середні залишки за рік	1364,19	1127,03	1114,67	-237,2	-17	-12,4	-1
Інші оборотні активи (млн грн)							
на початок року	1356,75	1427,93	1848,72	71,2	5	420,8	29
на кінець року	1427,93	1848,72	1747,54	420,8	29	-101,2	-5

продовження таблиці 2.4.

1	2	3	4	5	6	7	8
середні залишки за рік	1392,34	1638,33	1798,13	246,0	18	159,8	10
Загальна вартість оборотних активів (млн грн)							
на початок року	14004,31	14811,17	15007,97	806,9	6	196,8	1
на кінець року	14811,17	15007,97	11454,1	196,8	1	-3553,9	-24
середні залишки за рік	14407,74	14909,57	13231,04	501,8	3	-1678,5	-11

З наведених у таблиці даних можна зробити висновок, що середня вартість оборотних активів за 2021 рік зросла на 501,8 млн.грн, (зростання на 3%) а в 2022 році, навпаки, зменшилася на 1678,5 млн.грн. (темп зменшення 11%),

Причому збільшення спостерігається збільшення за статтями: «запаси» на 793,5 млн.грн (14,63%) та «інші оборотні активи» на 405,8 млн.грн (29,14%). Зменшення відбулося за статтями «Дебіторська заборгованість» на 2126,5 млн.грн (34,15%) та «Грошові кошти» на 249,5 млн грн. (18,29%). В структурі середніх залишків оборотних активів за аналізований період також відбулися зміни (рис 2.1.)

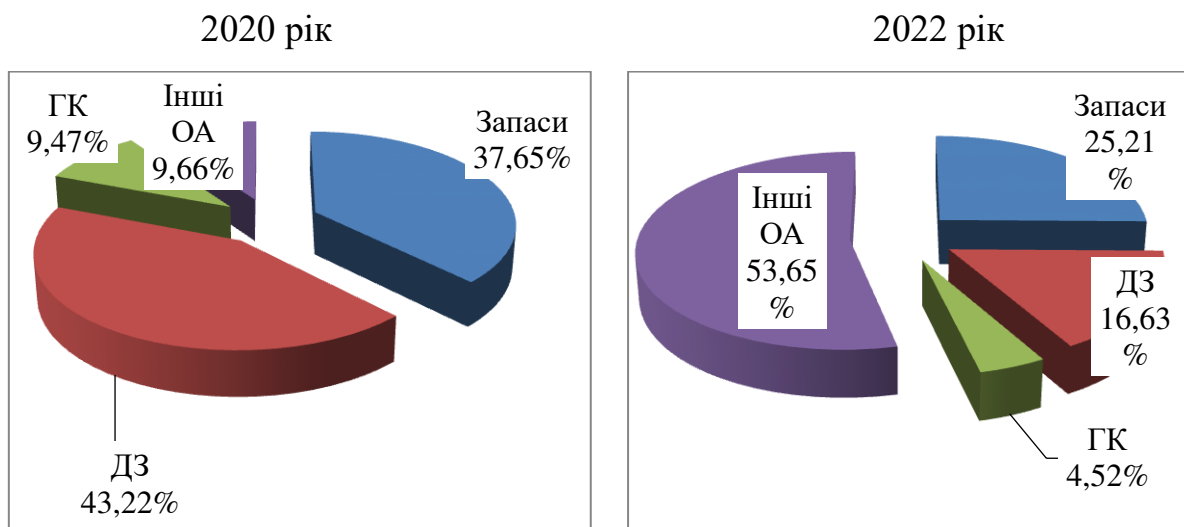

Рисунок 2.1 – Структура оборотних активів (середнє значення) ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки

В 2020 році найбільшу питому вагу в оборотних активах займає дебіторська заборгованість (43,22%), трошки відставали в цьому показнику запаси (37,65%), грошові кошти та інші оборотні активи, відповідно, склали 9,47% та 9,66%

В 2021 році питома вага дебіторської заборгованості та запасів майже однакова, відповідно 40,93% та 40,52%. 10,99% склали інші оборотні активи, а грошові кошти займали останнє місце зі значенням 7,56%

В 2022 році суттєва частка належала іншим оборотним активам (53,65%). Частка запасів зменшилася та склала 25,21%. Дебіторська заборгованість займає 3 місце (16,63%) та найменша питома вага у грошових коштах (4,52%)

Наступним кроком аналізу є розрахунок коефіцієнтів оборотності та періодів обороту оборотних активів (таблиця 2.5.)

Таблиця 2.5.

Розрахунок та аналіз показників оборотності оборотних активів ТОВ
«Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолютні	відносні	абсолютні	відносні
1	2	3	4	5	6	7	8
вихідні дані							
Загальна вартість оборотних активів (млн грн), в тому числі	14407,74	14909,57	13231,04	501,8	3,5	-1678,5	-11,3
Запаси (млн грн)	5424,08	6041,98	6217,60	617,9	11,4	175,6	2,9
Дебіторська заборгованість (млн грн)	6227,12	6102,24	4100,64	-124,9	-2,0	-2001,6	-32,8
Грошові кошти (млн грн)	1364,19	1127,03	1114,67	-237,2	-17,4	-12,4	-1,1
Інші оборотні активи (млн грн)	1392,34	1638,33	1798,13	246,0	17,7	159,8	9,8
Дохід від реалізації (млн.грн)	64402,63	72784,23	69990,60	8381,6	13,0	-2793,6	-3,8

продовження таблиці 2.5.

1	2	3	4	5	6	7	8
собівартість реалізації	47249,90	52182,94	50815,36	4933,0	10,4	-1367,6	-2,6
розрахункові показники							
коефіцієнт оборотності активів	4,47	4,88	5,29	0,4	9,2	0,4	8,4
період обороту (дні)	80,54	73,74	68,05	-6,8	-8,4	-5,7	-7,7
коефіцієнт оборотності запасів	8,71	8,64	8,17	-0,1	-0,9	-0,5	-5,4
період обороту (дні)	41,33	41,68	44,05	0,4	0,9	2,4	5,7
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,34	11,93	17,07	1,6	15,3	5,1	43,1
період обороту (дні)	34,81	30,18	21,09	-4,6	-13,3	-9,1	-30,1
коефіцієнт оборотності грошових коштів	47,21	64,58	62,79	17,4	36,8	-1,8	-2,8
період обороту (дні)	7,63	5,57	5,73	-2,1	-26,9	0,2	2,9
коефіцієнт оборотності інших оборотних активів	46,25	44,43	38,92	-1,8	-4,0	-5,5	-12,4
період обороту (дні)	7,78	8,10	9,25	0,3	4,1	1,1	14,1

Позитивним є збільшення коефіцієнту оборотності та зменшення періоду обороту. Показники оборотності демонструють таку динаміку:

Оборотність загальних активів підприємства ТОВ «Сільпо ФУД» за 2020 – 2021 роки збільшився з 4,47 до 4,88 в 2021 році (темп зростання 9,2%) та за 2021 – 2022 роки – ще на 8,4% та досяг значення 5,29. Таким чином, кошти, вкладені в оборотні активи, проходять повний цикл і знову набувають грошової форми у 2020 р. через 80,54 дні. У 2021 р. період обороту оборотних коштів становить 73,74 дні. У 2022 р. період обороту становить 68 днів, темп зменшення порівняно з 2020 р. дорівнює 15,5 %.

Сума додатково залучених коштів в оборот за рахунок прискорення оборотності (ΔОА) в 2022 році склав

$$\Delta OA = (68,05 - 80,54) \times \frac{69990,6}{365} = 2395 \text{ млн.грн}$$

Запаси підприємства, навпаки уповільнили свій рух: коефіцієнт оборотності зменшився, хоча і не дуже суттєво – в 2021 році на 0,9%, а в 2022 році на 5,4%, що привело до збільшення періоду обороту приблизно на 3 дні. Ці зміни пов'язані з ускладненням логістичних процесів у зв'язку з воєнним станом в Україні.

Управління дебіторською заборгованістю на підприємстві за аналізований період характеризується позитивно. В 2022 році період повернення дебіторської заборгованості дорівнює 21 дню, а в 2021 році цей показник складав 30 днів, в 2020 році - 35 днів.

Грошові кошти підприємства також прискорили свій обіг. В 2020 році період обороту складав 7,6 днів, а в 2022 році – вже 5,7 днів. Це також є позитивним моментом для ТОВ «Сільпо Фуд»

Інші оборотні активи, навпаки, демонструють збільшення коефіцієнту оборотності на 7,3 (15,85%), та, відповідно збільшення періоду обороту на 1,5 дні (18,83%).

2.3 Визначення факторів, що впливають на ефективності використання обігових

Виявленню впливу факторів зміни середніх залишків і розміру виручки від реалізації продукції на тривалість одного обороту оборотних активів допоможе метод ланцюгової підстановки.

1. Умовним показником (підстановкою) буде тривалість обороту в днях (ΔОА) за умови середніх залишків оборотних активів за 2020 р. та обсягу реалізації за 2022 р.

Нульова підстановка

$$\text{ПОА}_{2020} = (\text{Середні залишки}_{2020} \times \text{Дні}) / \text{дохід від реалізації}_{2020}$$

$$\text{П ОА}_{2020} = (14407,74 \times 360) / 64402,63 = 80,54$$

Перша підстановка

$$\text{П ОА}_{01} = (13231,04 \times 360) / 64402,63 = 73,94$$

Друга підстановка

$$\text{П ОА}_{2022} = (13231,04 \times 360) / 69990,60 = 68,05$$

Вплив факторів

$$\Delta \text{СЗ} = 73,94 - 80,54 = - 6,60 \text{ дні}$$

$$\Delta \text{ДР} = 68,05 - 73,94 = - 5,89 \text{ дні}$$

Таким чином, середньорічний зниження залишку оборотних активів у 2022 р. на 1176,7 млн. грн відносно 2020 року спричинило зменшення тривалості одного обороту оборотних ТОВ «Сільпо Фуд» на: 12,49 днів.

За рахунок збільшення виручки від реалізації у 2022 р. порівняно з 2020 р. на 5588,0 млн грн період обороту поточних активів підприємства збільшився на 6,6 днів.

У підсумку ці зміни у 2022 р. порівняно з 2020 р. середніх залишків і розміру виручки від реалізації продукції спричинили збільшення тривалості одного обороту на: $(- 6,60) + (- 5,89) = 12,49$ дні.

Окремі види оборотних активів підприємства мають різну швидкість обороту. Тому для поглиблення аналізу використання оборотних активів далі аналізується оборотність товарних запасів, грошових коштів, короткострокових фінансових вкладень, дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською заборгованістю.

Величина запасів займає значну питому вагу в складі торговельної мережі «Сільпо Фуд». Необхідно, щоб товарні запаси були оптимальними. Накопичення великих запасів свідчить про спад активності підприємства. Великі надпланові запаси призводять до заморожування оборотного капіталу, уповільнення його оборотності. Нестача запасів може призвести до перебоїв у торговельному обігу, скорочення товарообороту, зменшення суми прибутку.

Тому потрібно розглянути факторний аналіз також і для запасів
Умовним показником (підстановкою) буде тривалість обороту в днях
(ΔOA) за умови середніх залишків оборотних активів за 2020 р. та обсягу
реалізації за 2022 р.

Нульова підстановка

$$ПЗ_{2020} = (5424,08 \times 360) / 47249,90 = 41,33 \text{ дні}$$

Перша підстановка

$$ПЗ_{01} = (6217,60 \times 360) / 47249,90 = 47,37 \text{ днів}$$

Друга підстановка

$$ПЗ_{2022} = (6217,60 \times 360) / 50815,36 = 44,05 \text{ днів}$$

Вплив факторів

$$\Delta CЗЗ = 47,37 - 41,33 = 6,04 \text{ днів}$$

$$\Delta ДРЗ = 44,05 - 47,37 = - 3,32 \text{ дні}$$

Таким чином, середньорічний зниження залишку запасів у 2022 р. на
793,52 млн. грн відносно 2020 року спричинило збільшення тривалості
одного обороту запасів ТОВ «Сільпо Фуд» на: 6,04 днів.

За рахунок збільшення собівартості реалізації у 2022 р. порівняно з
2020 р. на 3565,5 млн грн період обороту поточних активів підприємства
зменшився на 3,32 днів.

У підсумку ці зміни у 2022 р. порівняно з 2020 р. середніх залишків і
розміру собівартості реалізації товарів спричинили збільшення тривалості
одного обороту на: $6,04 + (- 3,32) = 2,72$ дні.

За величиною власних обігових коштів (ВОК) можна судити, чи
достатньо у ТОВ «Сільпо Фуд» ресурсів для фінансування постійних
активів.

Розглянемо поточні фінансові потреби та власні оборотні кошти
ТОВ «Сільпо Фуд» в таблиці 2.6.

Аналіз поточних фінансових потреб та власних обігових засобів

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолютні	відносні	абсолютні	відносні
1	2	3	4	5	6	5	6
Запаси готової продукції, млн.грн.	5424,1	6042	6217,6	617,9	11,4	175,6	2,9
Дебіторська заборгованість млн.грн.	6227,1	6102,2	4100,6	-124,9	-2,0	-2001,6	-32,8
Кредиторська заборгованість, млн.грн.	16616,0	20976,9	22991,5	4360,9	26,2	2014,6	9,6
Поточні фінансові потреби, млн.грн.	-4964,8	-8832,7	-12673,3	-3867,9	77,9	-3840,6	43,5
Оборотні активи, млн.грн.	14407,7	14909,6	13231,0	501,8	3,5	-1678,5	-11,3
Поточні зобов'язання млн.грн.	18421,0	23594,5	28232,8	5173,5	28,1	4638,3	19,7
Власні оборотні кошти (ВОК), млн.грн.	-4 013,3	-8685,0	-15001,8	-4671,7	116,4	-6316,8	72,7

У ТОВ «Сільпо Фуд» ВОК має від'ємне значення протягом усього періоду. У підприємства недостатньо постійних ресурсів для фінансування оборотних активів. При цьому ВОК збільшилися у 2021 р. змінив значення на з -4013,3 млн.грн. до -8685 млн.грн. в 2021 році та досяг значення -15001,8 млн.грн. в 2022 році.

Поточні фінансові потреби (ПФП) також мають від'ємне значення, їх зменшення відбулося з 4964,8 млн.грн. до -12673,3 млн грн .

Слід зазначити, що на підприємстві протягом 2020 – 2022 років спостерігалось зменшення суми оборотних активів, причому запаси зростали, а от дебіторська заборгованість, навпаки зменшувалася. Причиною такої ситуації є те, що ТОВ «Сільпо Фуд» зменшила обсяги безготівкової реалізації.

Розглянемо періоди обороту оборотних коштів, а також виробничий, фінансовий та операційний цикли ТОВ «Сільпо Фуд», які наведено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Аналіз періодів обігу оборотних коштів, виробничого, фінансового та операційного циклів

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолю тні	відно сні	абсолю тні	відно сні
1	2	3	4	5	6	5	6
виручка від реалізації (млн.грн)	64402,6	72784,2	69990,6	8381,6	13,0	-2793,6	-3,8
собівартість реалізації	47249,9	52182,9	50815,4	4933,0	10,4	-1367,6	-2,6
період обороту запасів (дні)	41,3	41,7	44,0	0,4	0,9	2,4	5,7
період обороту дебіторської заборгованості (дні)	34,8	30,2	21,1	-4,6	-13,3	-9,1	-30,1
період обороту кредиторської заборгованості (дні)	92,9	103,8	108,3	10,9	11,7	4,5	4,3
період обороту грошових коштів (дні)	7,6	5,6	5,7	-2,1	-26,9	0,2	2,9
виробничий цикл (дні)	41,33	41,68	44,05	0,4	0,9	2,4	5,7
фінансовий цикл (дні)	24,6	9,8	0,9	-14,8	-60,2	-8,9	-90,5
Операційний цикл (дні)	117,5	113,5	109,2	-3,9	-3,3	-4,4	-3,8

З таблиці 2.7. видно, що період обороту запасів збільшився на 2,7 днів - підприємству стало потрібно довше часу для їхньої оборотності.

Період обороту кредиторської заборгованості також збільшився на 15,4 днів, отже, підприємство стало повільніше розплачуватися за своїми зобов'язаннями.

Період обороту дебіторської заборгованості при цьому, навпаки збільшився на 13,7 днів.

Виробничий цикл підприємства збільшився на 2,7 днів, це означає збільшення періоду виробничого процесу, починаючи з моменту надходження товарів і закінчуючи їх реалізацією. Це є негативним фактором, що призводить до збільшення потреби в оборотних коштах.

Фінансовий цикл зменшився на 23,6 днів, тобто зменшився проміжок між терміном платежу за зобов'язаннями перед постачальниками та отриманням грошей від покупців.

Висновок по розділу 2

Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства дозволяє визначити основні проблемні аспекти. Оборотність загальних активів у ТОВ «Сільпо ФУД» зросла з 4,47 до 5,29 в період з 2020 по 2022 рік (зростання на 18,34%). Таким чином, кошти, які вкладені в оборотні активи, пройшли повний цикл і знову набули грошової форми, зменшивши період обороту з 80,54 днів у 2020 році до 68 днів у 2022 році (зменшення на 15,5%).

Окремі категорії оборотних активів підприємства мають різну швидкість обороту. Тому для більш детального аналізу використання оборотних активів було проведено оцінку оборотності запасів, грошових коштів, короткострокових фінансових вкладень, дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською заборгованістю.

На основі цього розроблено основні напрями для удосконалення управління оборотними активами з метою покращення фінансових результатів і подальшого розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ

3.1 Ефективне використання оборотних коштів та мобілізація додаткових джерел їх поповнення

Для успішної реалізації комерційної діяльності підприємство ТОВ «Сільпо Фуд» потрібно розробити та застосовувати різноманітні методологічні підходи, а саме:

- впровадити у практику модельний набір економічних індикаторів діяльності підприємства;
- удосконалити методологічне забезпечення та інструментарій економічних досліджень з використанням міжнародного досвіду.

Як відомо, головна мета створення ТОВ «Сільпо Фуд» - отримання доходу (зрештою - прибутку), зростання якого забезпечує, в основному, операційна діяльність. Однак у системі ринкових відносин і ринку фінансових капіталів фінансова та інвестиційна діяльність відіграє не менш важливу роль. При цьому, в рамках фінансової діяльності господарюючих суб'єктів регулюються обсяги власних і позикових коштів, а в розрізі інвестиційної має забезпечуватися їх постійне збільшення. У зв'язку з цим інвестиційну діяльність ТОВ «Сільпо Фуд» не слід обмежувати лише капіталовкладеннями в необоротні активи, необхідно передбачати і вкладення обігових коштів у поточні фінансові інвестиції підприємств, а саме: придбання у власність високоліквідних короткострокових цінних паперів, які вільно обертаються на фондовому ринку; розміщення коштів на депозитах.

Забезпечити підприємству формування ліквідних оборотних активів, виходячи з особливості їхньої швидкої реалізації та отримання доходу можна за допомогою вкладення оборотних коштів у різні фінансові

інструменти. Доходи від участі обігових коштів в інвестиційній діяльності можуть бути у вигляді відсотків, дивідендів і різниці вартості придбання та продажу короткострокових цінних паперів у разі збільшення їх ринкової ціни.

Короткострокові цінні папери зменшують фінансовий ризик підприємств в умовах інфляційних явищ і, водночас, будучи високоліквідними активами підприємства, зміцнюють його платоспроможність. Крім цього, короткострокові цінні папери, завдяки високій ліквідності, є способом накопичення фінансових ресурсів в очікуванні додаткових вкладень в операційну та інші види звичайної діяльності підприємств.

Вкладення обігових коштів у короткострокові фінансові інвестиції стали необхідною умовою для активізації всіх видів звичайної діяльності підприємств меблевої промисловості. Тому їх оптимальний рівень зумовлено необхідністю знаходження рівноваги між бажанням запобігти хронічній нестачі грошових ресурсів, зберігаючи платоспроможність підприємства, і бажанням вкласти вільні кошти в певну справу з метою отримання прибутку.

Виходячи з функціональних особливостей короткострокових фінансових інвестицій, основним показником ефективної участі оборотних коштів підприємства в інвестиційній діяльності може стати, на наш погляд, коефіцієнт абсолютної ліквідності, що відображає рівень забезпечення поточних зобов'язань підприємства високоліквідними активами. Так само він виявляє потенціал маневрування строками погашення поточних зобов'язань.

Цінність коефіцієнта абсолютної ліквідності пояснюється тим, що саме дотримання його нормативного значення дає змогу визначити можливий обсяг участі оборотних коштів у здійсненні поточних фінансових інвестицій.

Відповідно до загальноприйнятих нормативів коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) має становити 0,2-0,25, що рекомендується також Методологічними рекомендаціями з проведення аналізу фінансово-господарської діяльності організацій.

З огляду на загальноприйнятий норматив коефіцієнта абсолютної ліквідності та порядок його розрахунку, обсяг обігових коштів, що підлягає авансуванню в поточні фінансові інвестиції, можна встановити таким чином. Оскільки коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається як відношення високоліквідних активів (ВА) до поточних зобов'язань (ПЗ), а мінімальне його нормативне значення - 0,2. Тоді обсяг високоліквідних оборотних активів знаходимо як

$$ВА = 0,2 \times ПЗ \quad (3.1.)$$

де ВА – високоліквідні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання

Кошти на поточних рахунках і поточні фінансові інвестиції вважаються високоліквідними оборотними активами підприємства.

Доцільність визначення необхідного обсягу обігових коштів для вкладення в поточні фінансові інвестиції та розрахунку мінімального обсягу обігових коштів у високоліквідних оборотних активах зумовлена результатами аналізу, проведеного в другому розділі роботи.

Тому з позиції безперервного забезпечення необхідного рівня платоспроможності досліджуваним підприємствам доцільно, на нашу думку, частину оборотних коштів авансувати в короткострокові фінансові інвестиції. Вони виконуватимуть функцію страхового резерву.

Це особливо стосується підприємств меблевої промисловості, де однією з основних форм поточних інвестицій, за умов недостатнього розвитку фінансового ринку, мають стати депозитні рахунки, що гарантують постійні доходи.

Якщо підприємства для збільшення обсягів обігових коштів користуються короткостроковим кредитом, то фінансові інвестиції не слід

здійснювати за рахунок позикових ресурсів, оскільки їхня вартість може бути вищою, ніж доходи, отримані від фінансових інвестицій. У зв'язку з цим в умовах обмеженості фінансових ресурсів необхідно виважено координувати власні, позикові та залучені джерела поповнення оборотних активів.

Ретроспективний аналіз свідчить, що в сучасних умовах господарювання при всіх видах звичайної діяльності у підприємств виникає потреба в поповненні оборотних активів.

Тому всі види звичайної діяльності підприємств потребують визначення пріоритетності джерел формування, поповнення та напрямів використання оборотних активів.

Порядок сплати податків за методом нарахувань, значно посилює вилучення з обороту оборотних коштів та тенденцію до збільшення кредиторської заборгованості.

Таке явище негативно впливає на платіжну дисципліну підприємств і не сприяє підвищенню інвестиційної спроможності обігових коштів, оскільки пряме вилучення до бюджету їхньої частини призводить до трансформації економічної природи та обмеження участі обігових коштів у видах звичайної діяльності підприємств. Особливо це стосується операційної діяльності.

Внутрішнім джерелом поповнення оборотних активів, згідно з практикою ведення фінансово-господарської діяльності, є амортизаційні відрахування, які тимчасово не використовують за безпосереднім призначенням. Їх вплив на кругообіг капіталу відображається у величині грошового потоку підприємств.

Грошовий потік підприємства визначається сумою амортизаційних відрахувань і прибутку, що залишається в розпорядженні після сплати податків, розмір яких, у свою чергу, впливає на величину грошових потоків.

Інакше кажучи, амортизаційні відрахування є витратами, що зменшують прибуток підприємства, який підлягає оподаткуванню, але вони не спричиняють його фактичної втрати, оскільки під час визначення чистого грошового потоку прибуток збільшується на суму амортизаційних відрахувань, і вони, таким чином, є власним фінансовим ресурсом.

Отже, підприємству ТОВ «Сільпо Фуд» зручно збільшувати суму амортизаційних відрахувань, які стають основним внутрішнім джерелом поповнення оборотних коштів.

З іншого боку, амортизаційні відрахування не тільки збільшують обсяги обігових коштів, а й впливають на cash-flow підприємства.

Амортизаційні відрахування ТОВ «Сільпо Фуд» мають тенденцію до зростання: якщо у 2020 р. їхня величина становила 1092,6 млн. руб., то у 2019 р. - 1689,1 млн. руб., тобто збільшилася в 1,55 раза.

Внутрішнім джерелом поповнення оборотних активів, згідно з практикою ведення фінансово-господарської діяльності, є амортизаційні відрахування, які тимчасово не використовують за безпосереднім призначенням. Їхній вплив на кругообіг капіталу відображається у величині грошового потоку підприємств.

Грошовий потік підприємства визначається сумою амортизаційних відрахувань і прибутку, що залишається в розпорядженні після сплати податків, розмір яких, у свою чергу, впливає на величину грошових потоків.

Інакше кажучи, амортизаційні відрахування є витратами, що зменшують прибуток підприємства, який підлягає оподаткуванню, але вони не спричиняють його фактичної втрати, оскільки під час визначення чистого грошового потоку прибуток збільшується на суму амортизаційних відрахувань, і вони, таким чином, є власним фінансовим ресурсом.

Отже, підприємствам зручно збільшувати суму амортизаційних відрахувань, які стають основним внутрішнім джерелом поповнення оборотних коштів.

З іншого боку, амортизаційні відрахування не тільки збільшують обсяги оборотних коштів, а й впливають на cash-flow підприємства.

Динаміка обсягів амортизаційних відрахувань на підприємстві ТОВ «Сільпо Фуд» показана на рис. 3.1.

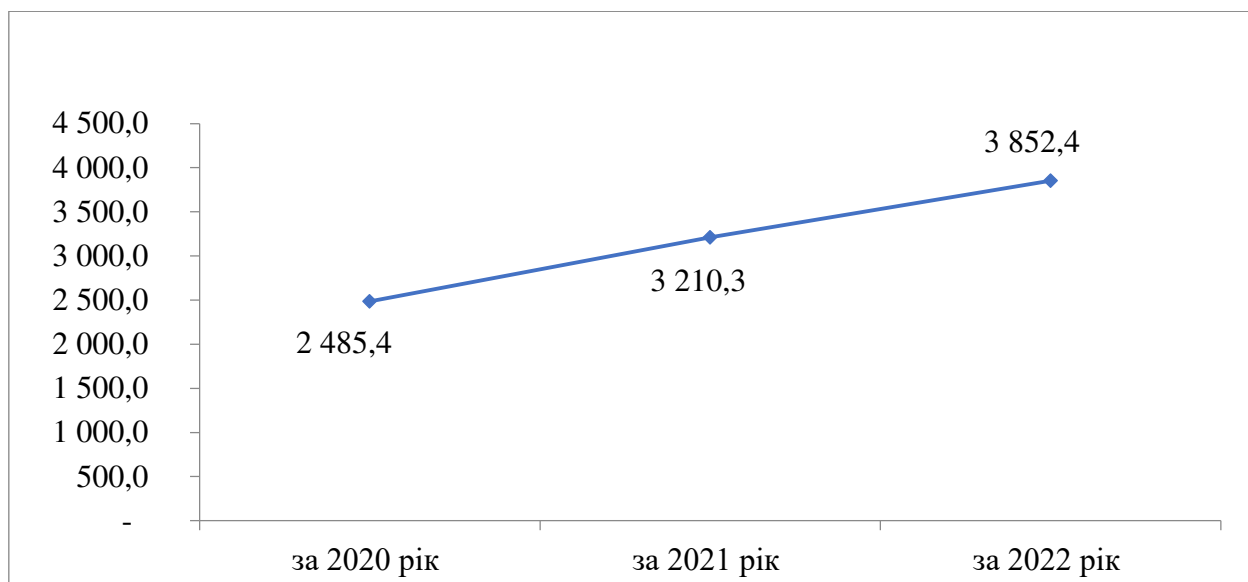

Рисунок 3.1. Динаміка обсягів амортизаційних відрахувань ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки

Як видно з Рисунка 3.1, амортизаційні відрахування ТОВ «Сільпо Фуд» мають тенденцію до зростання: якщо у 2020 р. їхня величина становила 2485,4 млн грн., то у 2022 р. – 3852,4 млн. грн., тобто збільшилася в 1,55 раза.

Це дає змогу збільшити вхідний грошовий потік у перші роки використання основних засобів та інвестувати ресурси, щоб отримати дохід у майбутньому.

Таким чином, тимчасова трансформація амортизаційних відрахувань у внутрішнє джерело поповнення обігових коштів покликана активізувати їхній кругообіг і забезпечити зростання капіталу підприємства в цілому. Водночас слід зазначити, що такі операції є динамічними. Однак цього аспекту не було враховано, і вдосконалення механізму нарахування

амортизаційних відрахувань через призму реформування обліку лише посилило поділ амортизації на податкову та економічну.

Це суттєво вплинуло на грошові потоки підприємства, оскільки згідно з податковим законодавством сума прибутку до оподаткування регулюється, в основному, правилами включення амортизації у витрати, які зменшують базу оподаткування. Тому внутрішні грошові потоки не зменшуються, а, навпаки, збільшуються, чим забезпечують зростання обігових коштів у сфері обігу. Тобто, завдяки амортизації кошти з необоротних активів трансформуються в оборотні.

За чинного порядку ведення бухгалтерського та податкового обліку, згідно з формою № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», основний капітал розміщено в необоротних активах, а оборотний - в оборотних. Основні засоби та нематеріальні активи оцінюють у балансі за залишковою вартістю, яка є різницею між сумою їхньої первісної вартості та сумою зносу, яку не враховують у валюті балансу.

Запаси оборотних активів відображено в балансі за їхньою вартістю, яка є складовою валюти балансу. Беручи участь у звичайній діяльності підприємства, усі активи, які відображені в балансі, створюють нову вартість. Тому їх відтворення відбувається під час відчуження новоутвореної вартості, в результаті розподілу виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Відтворений обсяг оборотних активів спрямовують для участі в новому обороті та забезпечення безперервності операційного циклу. А відтворена частина основного капіталу у формі амортизаційних відрахувань набуває «вільного руху», оскільки для забезпечення повного обсягу його відтворення необхідний певний період.

Таким чином, тимчасово вивільнені амортизаційні відрахування в ринкових умовах господарювання трансформуються в грошові потоки, чим збільшують реальну величину оборотних активів. Такі додаткові ресурси, зрозуміло, вносять корективи у звичайну діяльність підприємства.

Величина амортизаційних відрахувань стає постійним джерелом поповнення обігових коштів, що перебувають у грошовому обороті підприємства, хоча є частиною відтвореної вартості основного капіталу. У цьому випадку проявляється «підгодовувальна» властивість амортизаційних відрахувань, які підприємства часто використовують для виконання поточних зобов'язань.

Ця обставина визначається тим, що здатність ринкового саморегулювання грошових потоків суб'єктів господарювання не досягає необхідного рівня. Це відображається також у зростанні дебіторської та кредиторської заборгованостей, недостатньому рівні здійснених інвестицій і конкурентоспроможності вітчизняної продукції меблевої промисловості на внутрішньому та зовнішньому ринках.

На наш погляд, суми амортизаційних відрахувань до моменту їх цільового використання мають бути трансформовані у внутрішнє джерело поповнення оборотних активів. Тобто, вони не повинні бути позбавлені свого економічного призначення, проте повинні вбирати в себе й інші часові характеристики руху вартості, що забезпечують її зростання. Інакше кажучи, участь амортизаційних відрахувань в обороті оборотних активів підприємства покликана забезпечити не тільки поповнення останніх, а й забезпечувати власне зростання.

Таким чином, чинні умови функціонування амортизаційних відрахувань не змінюють їхньої економічної суті, лише активізують взаємодію основного та оборотного капіталу у сфері обігу. У процесі їх взаємодії всі аспекти діяльності підприємства оцінюють з позиції досягнення максимально можливого фінансового результату, а саме зростання прибутку та рентабельності. У свою чергу, за рахунок ефективного використання матеріалізованих форм оборотних активів можна досягти високого рівня ліквідності та уникнути ризику банкрутства.

Таким чином, амортизаційна політика ТОВ «Сільпо Фуд» має бути спрямована на розширення інвестиційної спроможності, як основних, так і

оборотних активів, їхню концентрацію на посилення виробничого потенціалу та зростання потенціалу останніх. Тобто, в результаті зазначеної трансакції до цього розмиті амортизаційні відрахування набудуть інвестиційної спрямованості для активізації участі суб'єктів господарювання на фінансовому ринку, а також будуть захищені від впливу інфляції.

Важливим аспектом участі обігових активів в інвестиційній діяльності ТОВ «Сільпо Фуд» є раціональне використання обігових коштів, пошук ефективних напрямів їх вкладення, що забезпечують підприємствам отримання додаткового прибутку.

Велике значення має пошук джерел розвитку ТОВ «Сільпо Фуд» у напрямі найефективнішого використання обігових коштів, що можуть забезпечувати більший прибуток при вкладенні не тільки в оборотні активи основної діяльності, а й у поточні фінансові інвестиції.

Чинний порядок обліку амортизаційних відрахувань під час розрахунку прибутку ТОВ «Сільпо Фуд» призводить до зменшення їх величини. Беручи до уваги здатність прибутку виступати джерелом збільшення обігових коштів, доцільно, на певній стадії кругообігу оборотного капіталу, трансформувати амортизаційні відрахування в джерело його поповнення.

3.2. Напрями підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства

Оптимізація обсягу оборотних коштів полягає в тому, що на підставі даних проведеного аналізу динаміки та структури оборотних активів виконуються такі дії:

- виявляються проблемні моменти;
- визначається оптимальний рівень кожної зі складових оборотних активів компанії;

- визначається загальний обсяг оборотних коштів, достатній для ведення господарської діяльності в майбутніх періодах.

Зауважимо, що на підприємстві ТОВ «Сільпо Фуд» встановлено мінімальний розмір товарних запасів в розмірі 8,2 % від виручки. За аналізований період ця норма була трошки перевищена (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Дотримання норми товарних запасів в ТОВ «Сільпо Фуд» за 2020 – 2022 роки.

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	відхилення 2021 від 2020		відхилення 2022 від 2021	
				абсолютні	відносні	абсолютні	відносні
виручка від реалізації (млн.грн)	64402,6	72784,2	69990,6	8381,6	13,0	-2793,6	-3,8
Сума Дт заборгованості	6227,1	6102,2	4100,6	-124,9	-2,0	-2001,6	-32,8
Запаси	5424,1	6042	6217,6	617,9	11,4	175,6	2,9
Норматив товарних запасів (%)	8,42	8,3	8,88	-0,1	-1,4	0,6	7,0

Таким чином, протягом аналізованого періоду (2020-2022 роки) спостерігається постійне перевищення нормативу, хоча і несуттєве. Слід зазначити, що найбільше перевищення у підприємства було в 2022 році. І це об'єктивна ситуація, оскільки в 2022 році було порушено багато логістичних ланцюжків.

Для прогнозування розміру оборотних коштів скористаємося методом екстраполяції (табл. 3.2.)

Таблиця 3.2.

Прогнозний результати реалізації ТОВ «Сільпо Фуд» на 2023 рік

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	темп зростання	Прогноз на 2023 рік
виручка від реалізації (млн.грн)	64 402,6	72 784,2	69 990,6	109%	76 063,4
собівартість реалізації	47 249,9	52 182,9	50 815,4	108%	54 649,9

Для розрахунку визначимо, що період оборотності активів залишиться на рівні 2022 року, тоді станом на 31.12.2023 очікуються такі показники:

1. Дебіторська заборгованість:

$$ДЗ = \frac{76063,4 \times 21,1}{360} = 4458,16 \text{ млн.грн}$$

2. Товарні запаси (розрахункова величина):

$$З = \frac{54649,9 \times 44,05}{360} = 6687,02 \text{ млн.грн} \quad \text{- песимістичний прогноз}$$

Якщо розрахувати за нормативом (8,2%) то сума буде така:

$$76063,4 \times 8,2\% = 6237,2 \text{ млн.грн.} \quad \text{- оптимістичний прогноз}$$

3. Грошові кошти:

$$ДЗ = \frac{76063,4 \times 5,73}{360} = 1210,68 \text{ млн.грн}$$

4 Інші оборотні активи залишаються на рівні 2022 року - 1798,13 млн.грн

Таким чином загальна вартість оборотних активів дорівнюватиме

$$4458,16 + 6237,2 + 1210,68 + 1798,13 = 13704,17 \text{ млн грн}$$

Із збільшенням оборотності фінансових (грошових) коштів попит на фінансові (грошові) кошти зменшується, тим самим відбувається процес вивільнення цих коштів з обігу. Вивільнення коштів поділяють на абсолютне (зменшення обсягу необхідних коштів) і відносне (реалізується більше товарів на фіксовану суму коштів за рахунок покращення використання).

Серед заходів щодо підвищення ефективності використання оборотних коштів чільне місце посідає оптимізація товарних запасів. Найбільші резерви скорочення запасів підприємств, особливо матеріаломістких виробничих підприємств, пов'язані з оптимізацією [50,с.197].

Аналіз оборотних активів та ефективності їх використання, проведений в другому розділі роботи свідчить, що стан управління

дебіторською заборгованістю можна охарактеризувати як позитивну, оскільки розмір дебіторської заборгованості за 2 роки суттєво зменшився, а от розмір товарних запасів збільшився.

Абсолютне вивільнення оборотних активів відображає пряме зменшення залишків оборотного капіталу порівняно з нормальним рівнем (або залишками за попередній період) при збереженні або збільшенні продажів протягом звітного періоду.

Відносне вивільнення оборотних коштів відображає стабільність або зростання оборотних коштів при збільшенні обігу. При цьому темпи зростання реалізації продукції випереджають темпи зростання залишку оборотних коштів [32,с.145].

Обсяг вивільненого оборотного капіталу можна розрахувати за такою формулою:

$$OK_{\text{вив}} = \frac{P_1 T_0}{D} - \frac{P_1 T_1}{D} = \frac{P_1}{D} (T_0 - T_1) \quad (3.1.)$$

де $OK_{\text{ВИВ}}$ - сума вивільнених оборотних коштів, грн.;

P_1 - обсяг реалізованої продукції за розрахунковий період, грн.;

T_0 T_1 – тривалість обороту відповідно в попередньому та розрахунковому періодах, днів.

Тривалість обороту оборотних активів складатиме:

$$П = \frac{13704,17 \times 360}{76063,4} = 64,86 \text{ днів}$$

В результаті в 2023 році може бути вивільнено:

$$OK_{\text{вив}2023} = \frac{76063,4}{360} (68,05 - 64,86) = 674,0 \text{ млн.грн.}$$

Таким чином, в 2023 році додатковий грошовий обіг дорівнюватиме 674 млн.грн.

3.2 Визначення резервів підвищення ефективності використання оборотних активів

Оптимізація обсягу оборотних активів полягає в тому, що на підставі даних проведеного аналізу динаміки та структури оборотних активів виконуються такі дії:

- виявляються проблемні моменти;
- визначається оптимальний рівень кожної зі складових оборотних активів компанії;
- визначається загальний обсяг оборотних коштів, достатній для ведення господарської діяльності в майбутніх періодах.

Отже, було виявлено, що в структурі оборотних активів відбулися певні негативні зміни, оскільки частка оборотних активів в структурі балансу з 49% в 2020 році до 34%.

Тому важливим напрямом удосконалення процесу управління обіговими коштами на підприємстві пропонуємо комплекс заходів щодо вдосконалення управління дебіторською заборгованістю.

Крім того, наявність у складі дебіторської заборгованості авансових платежів постачальникам свідчить про можливість проведення заходів щодо їх мінімізації, що дасть змогу підвищити оборотність дебіторської заборгованості.

Незважаючи на те, що за всіма статтями оборотних активів спостерігалось зменшення, але резерви все ж таки є, оскільки ТОВ «Сільпо Фуд» відноситься до мережі роздрібної торгівлі, тому управлінню дебіторською заборгованістю є резерви. Для оптимізації заходів щодо прискорення оборотності оборотних коштів, і, зокрема, дебіторської заборгованості для ТОВ «Сільпо Фуд» необхідно рекомендувати такі основні шляхи прискорення:

- використання сучасних прийомів управління дебіторською заборгованістю: визначення основних фінансових коефіцієнтів

- дебіторської заборгованості, зваженого «старіння» рахунків дебіторів, складання реєстру «старіння» рахунків дебіторів;
- надання знижки покупцям за скорочення строків розрахунків (спонтанне фінансування);
 - факторинг;
 - оцінка впливу запропонованих знижок на фінансові результати в майбутньому.

При цьому, підприємству для досягнення найбільшого результату, в процесі управління обіговими коштами, доцільно прийняти не один із розглянутих способів, а намагатися використовувати їх у комплексі, поєднуючи між собою

Для ТОВ «Сільпо Фуд» середній період погашення дебіторської заборгованості в 2022 році склав 68 днів.

Приймаючи щомісячний темп інфляції, що дорівнює - 1,1%, отримуємо, що індекс цін $I_{ц} = 1,011$. Таким чином, унаслідок місячної відстрочки платежу за авансами, виданими підприємством, отримає реально лише 98,9% ($1:1,011 \times 100$) договірної вартості продукції. Тоді коефіцієнт падіння купівельної спроможності грошей дорівнюватиме 0,983. Інакше кажучи, за цього терміну повернення дебіторської заборгованості, підприємство реально втратить з кожної тисячі грн 11,7 грн (1,17%).

У зв'язку з цим можна говорити про те, що втрати підприємства при несвоєчасному поверненні авансів, виданих, становлять $76063,4 * 0,0117 = 889,94$ млн. грн. у результаті прихованих втрат від інфляції.

Для того, щоб ухвалити грамотне управлінське рішення, спрямоване на мінімізацію дефіциту власного оборотного капіталу, який виникає в процесі здійснення діяльності, підприємству ТОВ «Сільпо Фуд» слід розглянути можливість застосування факторингових схем для своєчасного фінансування поточних потреб підприємства, щоб забезпечити безперервний процес функціонування в ринковому середовищі. Оскільки

підприємство постійно взаємодіє з різними контрагентами, і виступає в ролі постачальника, йому необхідно приділяти увагу своєчасній оплаті виставлених рахунків для того, щоб уникнути утворення заборгованості. У зв'язку з цим, застосування факторингу дасть змогу підприємству постачальнику уникнути формування дефіциту власних обігових коштів, а контрагенту, який виступає в ролі покупця продукції, забезпечить обов'язкову гарантію того, що він отримає необхідне відтермінування платежу, який вчасно в повному обсязі не спроможний оплатити у встановлений термін (рисунок 3.1.)

Від використання цієї факторингової схеми можливе збільшення кількості контрагентів, оскільки їм також вона може бути вигідна. Однак головна перевага полягає у підвищенні забезпеченості підприємства необхідними обіговими коштами, а також у позбавленні від появи залежності від пошуку різних джерел фінансування поточної діяльності.

У разі використання факторингу продавець надає покупцеві товари з відстроченням платежу, передає платіжні документи фактору (у комерційний банк).

Банк одразу ж передає кредитору (продавцю) 90% від суми за надані товари покупцеві.

Через деякий час покупець оплачує вже комерційному банку всю суму платежу. Після чого кредитор і фактор проводять остаточні розрахунки між собою: банк отримує назад свої гроші з додатковою комісією за послуги, продавець отримує залишок належних йому коштів.

Ефективність факторингової операції для підприємства-продавця визначається шляхом порівняння рівня витрат за цією операцією із середнім рівнем відсоткової ставки за короткостроковим банківським кредитуванням. За надання такої послуги банк бере певні комісійні в розмірі встановленого відсотка від суми угоди [50,с.156].

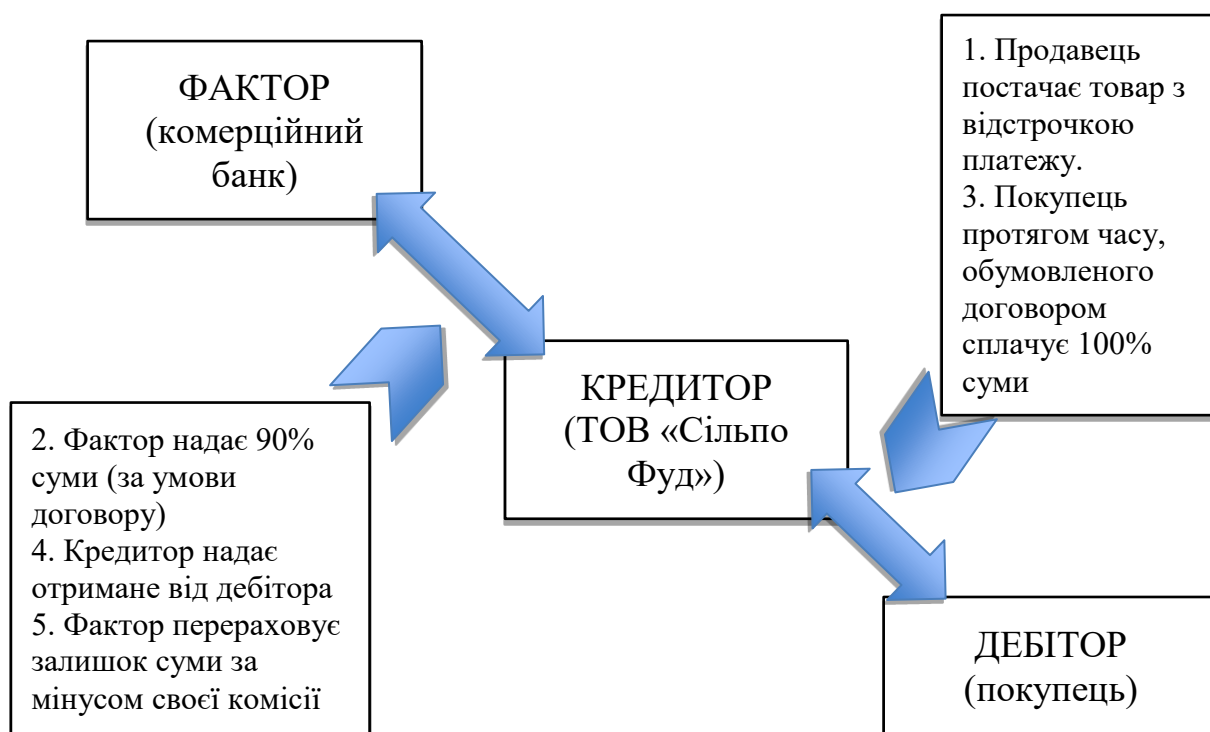

Рисунок 3.2. Схема розрахунків з використанням факторингу, рекомендована для ТОВ «Сільпо Фуд»

Розглянемо ефективність застосування факторингових операцій для ТОВ «Сільпо» при розрахунках за поставлену продукцію в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Прогнозування економічного ефекту від використання факторингової операції для ТОВ «Сільпо Фуд» (з контрагентом ТОВ «Мрія»)

Показники	Розрахунок показників, млн. грн.
Комісія	$683,3 \times 4/100=27,33$
Плата за користування кредитом	$683,3 \times 0,9 \times 22/100=135,29$
Всього фінансових витрат	$27,33+135,29=162,62$
Рівень витрат відносно до додаткових отриманих активів	$(162,62 \times 100)/(683,3 \times 0,9)=26,44$
Сума економічного ефекту	$683,3-162,62=520,68$

У таблиці 3.3. показано факторингову схему, в якій представлено розрахунок прогнозних значень економічного ефекту від застосування

факторингових операцій для скорочення дебіторської заборгованості ТОВ «Мрія» і замовників підприємства на 10%.

Висновок по розділу 3

У результаті розрахунків виручка від реалізації товарів також збільшиться за рахунок одержання грошових коштів від комерційного банку у швидкі строки, що вплинуло на збільшення виручки від продажів. Без застосування факторингу ТОВ «Сільпо Фуд» втрачало кошти через інфляцію, чекаючи на отримання грошових коштів від дебіторів.

Таким чином, для компанії ТОВ «Сільпо Фуд» факторинг вигідніший, тому що підприємство не очікує на грошові кошти, а отримує їх одразу від комерційного банку (з урахуванням його комісії та дисконту) і спрямовує їх у поточну виробничу діяльність.

Також було виявлено, що величина товарних запасів має перевищення необхідного розміру, крім того, частка запасів в оборотних активах мала тенденцію збільшення. У зв'язку з цим слід вжити заходів щодо оптимізації величини запасів.

Для цього можна скористатися поширеними прийомами, які застосовують підприємства для збільшення збуту продукції. А саме розробити систему знижок і вигідних пропозицій та умов для покупців. Це дасть змогу уникнути залежування продукції на складі та утворення зайвих запасів.

Крім того, зменшаться витрати, які мають на увазі на зберігання цих запасів. Також ці заходи прискорять процес обігу продукції, скоротять терміни обслуговування контрагентів підприємства, що дасть змогу вивільнити оборотні кошти.

ВИСНОВКИ

У ході проведеного в даній роботі дослідження з актуальної на сьогоднішній день теми «Формування та використання обігових коштів підприємств», нами отримано результати і зроблено відповідні висновки.

Мета даної роботи полягала у здійсненні аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства.

Для досягнення мети, на першому етапі роботи було розкрито теоретичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів та зроблено деякі основні висновки.

Кожному підприємству, незалежно від сфери діяльності, у процесі свого функціонування необхідні оборотні активи в достатній кількості для забезпечення безперервної фінансово-господарської діяльності, які в обов'язковому порядку повністю споживаються протягом одного певного періоду.

У цьому і полягає основна економічна роль і сутність оборотних активів. Крім того, без оборотних активів неможливе здійснення повноцінного обслуговування поточного процесу товарообігу, цим і пояснюється їхня важливість і значущість для торговельного підприємства.

Отже, ефективність оборотних активів, ефективність їх використання, має величезний вплив на економічні результати господарської діяльності підприємства.

Аналіз оборотних активів та ефективності їх використання було досліджено на матеріалах ТОВ «Сільпо Фуд». Для більш повної характеристики діяльності ТОВ «Сільпо Фуд» надано організаційно-економічну характеристику підприємства за період 2020-2022 рр., який дав змогу зробити висновок, що ефективність управління оборотними активами можна оцінити, як незадовільну, оскільки багато розглянутих фінансових коефіцієнтів не відповідають нормативним значенням.

Середня вартість оборотних активів за аналізований період зменшилася на 1176,7 млн. грн (темп зменшення 8,17%), причому збільшення спостерігається збільшення за статтями: «запаси» на 793,5 млн.грн (14,63%) та «інші оборотні активи» на 405,8 млн.грн (29,14%). Зменшення відбулося за статтями «Дебіторська заборгованість» на 2126,5 млн.грн (34,15%) та «Грошові кошти» на 249,5 млн грн. (18,29%).

Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства дозволив сформулювати деякі основні проблемні моменти. Оборотність загальних активів підприємства ТОВ «Сільпо ФУД» за 2020 – 2022 роки збільшився з 4,47 до 5,29 (темп зростання 18,34%) Таким чином, кошти, вкладені в оборотні активи, проходять повний цикл і знову набувають грошової форми у 2020 р. через 80,54 дні. У 2021 р. період обороту оборотних коштів становить 73,74 дні. У 2022 р. період обороту становить 68 днів, темп зменшення порівняно з 2020 р. дорівнює 15,5 %.

Окремі види оборотних активів підприємства мають різну швидкість обороту. Тому для поглиблення аналізу використання оборотних активів було проаналізовано оборотність запасів загалом, грошових коштів, короткострокових фінансових вкладень, дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською заборгованістю.

У зв'язку з цим розроблено основні напрями щодо вдосконалення управління оборотними активами з метою поліпшення фінансових результатів і подальшого перспективного розвитку підприємства.

Для оптимізації заходів щодо прискорення оборотності оборотних коштів для підприємства ТОВ «Сільпо Фуд» рекомендовано такі основні шляхи прискорення, а саме: використання факторингу для зменшення дебіторської заборгованості та дотримуватися обраної норми товарних запасів на рівні 8,2%.

Прогнозна сума оборотних активів підприємства на 2023 рік очікується в сумі 13704,17 млн грн., а додатковий грошовий обіг дорівнюватиме 674 млн.грн.

У підсумку, використання розглянутих прийомів фінансового аналізу дасть змогу значно поліпшити діяльність підприємства. Пропоновані заходи для ТОВ «Сільпо Фуд» дадуть змогу поліпшити ефективність своєї фінансово-господарської діяльності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2211-III (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <http://www.golos.com.ua/article/316284>
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/page>.
4. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 05.09.2019).
5. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змін. та допов.). Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
8. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» / Постанова КМУ від 10 вересня 2003 р. № 1440.
9. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. URL :

http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75462&cat_id=38738

10. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
11. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчальний посібник для студентів ВУЗ. К.: ЦУЛ, 2009. 328 с.
12. Басова О.О. Управління оборотним капіталом торгівельних підприємств / О.О. Басова // Інвестиції: практика та досвід. – № 11. – 2018. – С. 49-54.
13. Бердинець М.Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М.Д. Бердинець, А.В. Сурженко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с.
14. Бурак І.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління оборотними активами суб'єкта підприємницької діяльності / І.О. Бурак, Р.Р. Гиршкан. – Молодий вчений. – № 5 (57). – 2018. – С. 277-281
15. Бурденко І.М. Управління грошовими потоками як основа забезпечення фінансової рівноваги суб'єктів господарювання / І.М. Бурденко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 16. – С. 661-665. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://globalnational.in.ua/archive/16-2017/130.pdf>
16. Варченко О.М. та ін. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид. перероб. К.: Хай-Тек Прес, 2019, 396 с.
17. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент та фінансовий інжиніринг бізнес-процесів: навч. посіб. в 2-х т. т. 1. Луцьк, Волиньполіграф 2013. 604 с.
18. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
19. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Львів : ЛКА, 2016. - 311 с.

20. Волошина С.В. Капітал підприємства: формування та використання [Текст] : курс лекцій для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі ; С.В.Волошина. –Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. –59с.
21. Голинський Ю.О. Оптимізація грошових потоків підприємств та їх прогнозування // Ю.О. Голинський, Л.М. Луців, Д.М. Шпаргала. – Молодий вчений. – № 2 (54). – 2018. – С. 687-690. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/2/159.pdf>
22. Давидов О. І. Зростання вартості підприємства як цільовий критерій управління / О.І. Давидов // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – № 9. –С. 186–195
23. Дема Д. І. Фінансовий менеджмент : підручник / Дема Д. І., Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с
24. Спіфанова І.Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.
25. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
26. Журавльова І.В. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. – Харків: Вид ХНЕУ ім.. С.Кузнеця, 2017. – 256 с.
27. Іващенко Г.А., Даниленко С.В. Технологія обробки економічної інформації : конспект лекцій. Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 120 с.
28. Кальченко О. М., Шишкіна О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернігів, 2018. 522 с.
29. Кальченко О. М., Шишкіна О. В. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях): навч. посіб. Чернігів, 2019. 435 с

- 30.Квасницька Р.С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посіб. – Львів, «Магнолія», 2018. – 631 с.
- 31.Квасовський І. О., Кнейслер О.В., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 478 с.
- 32.Ковальчук Н. О., Гаватюк Л. С., Єрміїчук Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2019. 336 с.
- 33.Костюк-Пукаляк О.М. Сучасна концепція визначення суті грошових потоків та їх видів / О.М. Костюк-Пукаляк // Молодий вчений. – 2017. – № 8 (48). – С. 449-456. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/98.pdf>
- 34.Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ, 2019. 520 с.
- 35.Круш П.В. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства : навч. посіб. / П. В. Круш та ін. — К.: "Центр учбової літератури", 2018. — 328с.
- 36.Лахтіонова Л.А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: Монографія. Київ: Знання України, 2013. 1091 с.
- 37.Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. Тернопіль, ТНЕУ. 2016. 304 с.
- 38.Мних Є.В. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства: навч. посіб. / Є.В.Мних, А.Д. Бутко, О.К. Большакова та ін.; за ред. проф. Є.В. Мниха. -К.: КНТЕУ. 2019. -232 с.
- 39.Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
- 40.Нестерова С.В. Фінансовий менеджмент: практикум: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2018. 267 с
- 41.Нусінов В. Я. Фінансовий аналіз промислових підприємств: навч. посіб. Кривий Ріг, 2016. 509, с.

- 42.Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків, 2015. 155 с.
- 43.Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г.А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с
- 44.Пазинич В.І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
- 45.Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2007. 488 с.
- 46.Полтавська Є. О., Іващенко Г. А., Куліков П. М. Конкурентний аналіз : навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 200 с.
- 47.Пономаренко В.С. Реальне інвестування суб'єктів господарювання: Навч. посібн. / В.С. Пономаренко, О.М. Ястремська. – Харків: ХДЕУ, 2018. –168 с.
- 48.Портфельне інвестування: навч. посібник / А.А. Пересада, О.Г. Шевченко, Ю.М. Коваленко, С.В. Урванцева. – К.: КНЕУ, 2017. – 408 с.
- 49.Самайчук С. І., Крикунова В. М., Танклевська Н. С. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Херсон: ОЛДПЛЮС, 2019. 215 с.
- 50.Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 388 с.
- 51.Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. Частина І. Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ :НМетАУ, 2015. 92 с.
- 52.Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О.О. Терещенко. -К. :КНЕУ, 2018. –с. 554 с.
- 53.Трусова Н. В., Терещенко М. А. Фінансовий аналіз підприємства: навч. посіб. Мелітополь: Мелітоп. міськ. друк., 2019. 272 с.
- 54.Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.

55. Фінанси бізнесу / Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д.В., Сич О.А. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 432 с.
56. Фінансовий аналіз / Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Київ: КНЕУ, 2005. – 592 с.
57. Фінансовий аналіз / Буряк П.Ю., Васьківська К.В., Ясіновська І.Ф., Пасінович І.І. Львів: Ліга-Прес, 2011. 308 с.
58. Фінансовий аналіз навч. посіб. Н.О. Ковальчук, Л.С. Гаватюк, Н.І. Єрміїчук. Чернівці: Рута, 2017. 256 с.
59. Фінансовий контролінг: навч. посіб. А.Г. Корбутяк, Н.І. Єрміїчук. Чернівці: Рута, 2017. 160 с.
60. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук та ін. – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.
61. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М.І. Крупка, О.М. Ковалюк, В.М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
62. Фінансовий менеджмент : підручник. Петро Бечко та ін. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
63. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І.А. Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова та ін. Харків: ХДУХТ, 2017. 202 с
64. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О.І., Майор О.В., Тимчишин Чемерис Ю.В., Нашкерська М.М., Виклюк М.М., Килин О.В., Атаманчук З.А., Свелеба Н.А. Львів : Растр-7, 2018. 416 с.
65. Фінансовий менеджмент: Навч. Посібник. І.Ю. Зайцева. Харків. 2018. 250 с
66. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Колектив авторів: Юрій Е.О., Гаватюк Л.С., Гуменюк М.М., Ковальчук Н.О., Корбутяк А.Г., Єрміїчук Н.І., Ісар І.В. / за заг. ред. к.е.н. Юрія Е.О. Чернівці: Видавництво «Рута», 2018. 342 с.
67. Фінансовий менеджмент: підручник. Г.О.Партин, Н.Є Селюченко. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 387 с.

68. Фролова Л.В. Капітал підприємства: формування та використання: навч. посіб. / Л.В. Фролова, Л.В. Семерунь, О.В. Паращенко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2017. -121 с.
69. Швиданенко Г.О. Управління капіталом підприємства: навч. посіб. / Г.О. Швиданенко, Н.В. Шевчук. –К.: КНЕУ, 2017. –440с.
70. Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.
71. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. заг. ред.: І.О. Школьник, В.М. Кремень. Київ: Центр учбової літератури, 2018.
72. Фінансовий менеджмент: підручник / А.М.Поддєрьогін, Н.Д.Бабяк та ін; кер.авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. 2-ге вид. перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
73. Звітність ТОВ «Сільпо»: URL: <https://silpo.ua/reports> (дата звернення: 02.12.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

Звітність за 2020 рік [25]

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СЛІПО-ФУД»
БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

Підприємство ТОВ «СЛІПО-ФУД»

Територія ДНІПРОВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

Середня кількість працівників¹ 39 434

Адреса, телефон владі Буглерова, будинок 1, м. КИЇВ, 02090

Одиниця виміру: тис. грн, без десяткового знака

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за СДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ		
2020	12	31
40720198		
8036600000		
240		
47,11		

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року

Форма № 1

Код за ДКУД

Актив	Код рядка	Примітка	31 грудня 2020	31 грудня 2019
1	2	2а	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	4 121 238	5 314 749
первісна вартість	1001		6 783 325	6 660 993
накопичена амортизація	1002		(2 662 087)	(1 346 244)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7	123 481	92 844
Основні засоби	1010	7	10 644 721	8 931 420
первісна вартість	1011		15 577 186	11 646 233
знос	1012		(4 932 465)	(2 714 813)
Відстрочені податкові активи	1045	33	116 311	72 702
Інші необоротні активи	1090	9	403 539	278 490
Усього за розділом I	1095		15 409 290	14 690 205
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	10	5 622 338	5 225 838
Векселі одержані	1120	11	1 270 258	576 903
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12	3 207 687	3 110 798
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		498 673	457 106
з бюджетом	1135	13	19 900	27 657
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	6 775
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		-	31
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12	1 688 382	1 611 856
Поточні фінансові інвестиції	1160	14	1 307 484	890 683
Гроші та їх еквіваленти	1165	15	1 091 012	1 637 364
Інші оборотні активи	1190	16	120 450	466 070
Усього за розділом II	1195		14 826 184	14 004 306
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		30 235 474	28 694 511

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»
БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) (ПРОДОВЖЕННЯ)
СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

Пасив	Код рядка	Примітка	31 грудня 2020	31 грудня 2019
I	2	2а	3	3
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17	13 047 703	12 846 065
Капітал у дооцінках	1405		-	-
Додатковий капітал	1410		-	-
Резервний капітал	1415		-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		(14 155 395)	(11 041 157)
Неоплачений капітал	1425		-	-
Видучений капітал	1430		-	-
Усього за розділом I	1495		(1 107 692)	1 804 908
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Довгострокові кредити банків	1510	18	2 752 820	739 204
Інші довгострокові зобов'язання	1515	18	9 532 866	8 391 700
Усього за розділом II	1595		12 285 686	9 130 904
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	18	-	85 464
Векселі видані	1605		1 300	3 700
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	18	2 506 766	2 747 845
товари, роботи, послуги	1615		14 440 624	13 363 898
розрахунками з бюджетом	1620		189 189	73 309
розрахунками зі страхування	1625		26 306	19 984
розрахунками з оплати праці	1630		89 223	70 722
за одержаними авансами	1635	20	558 718	410 510
Поточні забезпечення	1660	21	304 681	238 717
Інші поточні зобов'язання	1690	22	940 673	744 550
Усього за розділом III	1695		19 057 480	17 758 699
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
Баланс	1900		30 235 474	28 694 511

Директор
ТОВ «Сільпо-Фуд»

Головний бухгалтер
ТОВ «Сільпо-Фуд»

Лесько Ю.А

Терещенко Т.І

продовження додатку А

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ
(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

Підприємство ТОВ «СІЛЬПО-ФУД»

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ

КОДИ		
2020	12	31
40720198		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	23	64 402 634	62 446 681
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	24	(47 249 897)	(47 340 607)
Валовий:				
прибуток	2090		17 152 737	15 106 074
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	25	323 521	295 502
Адміністративні витрати	2130	26	(1 685 089)	(814 406)
Витрати на збут	2150	27	(15 581 479)	(12 940 168)
Інші операційні витрати	2180	28	(56 162)	(8 685)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			153 528	1 638 317
прибуток	2190			
збиток	2195		-	-
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	29	201 154	122 547
Інші доходи	2240	30	578 354	1 025 781
Фінансові витрати	2250	31	(2 225 413)	(2 105 372)
Втрати від участі в капіталі	2255	8	(22 025)	(106 091)
Інші витрати	2270	32	(1 843 445)	(306 599)
Фінансовий результат до оподаткування:				268 583
прибуток	2290			
збиток	2295		(3 157 847)	
Витрати з податку на прибуток	2300	33	43 609	20 994
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				289 577
прибуток	2350			
збиток	2355		(3 114 238)	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(3 114 238)	289 577

Звітність за 2021 рік [25]

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про сукупний дохід
за рік, що закінчився 31 грудня 2021

	Примітки	2021 тис.грн.	2020 тис.грн.
Дохід від реалізації	5	72 784 231	64 402 634
Собівартість реалізації	6	(52 182 935)	(47 249 897)
Валовий прибуток		20 601 296	17 152 737
Інші операційні доходи	7	412 331	323 521
Витрати на збут	8	(18 533 954)	(15 581 479)
Адміністративні витрати	9	(2 775 764)	(1 685 089)
Інші операційні витрати	10	(121 299)	(56 162)
Операційний (збиток)/прибуток		(417 390)	153 528
Інші доходи	11	563 547	84 957
Інші витрати	12	(16 678)	(1 350 048)
Фінансові доходи	13	314 875	201 154
Фінансові витрати	14	(2 358 809)	(2 225 413)
Дохід/(втрати) від участі в капіталі	15	(2 814)	(22 025)
Прибуток/(збиток) від переоцінки фінансових інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	16	(8 879)	-
Збиток до оподаткування		(1 926 148)	(3 157 847)
Дохід/(витрати) з податку на прибуток	17	79 969	43 609
Збиток за рік		(1 846 179)	(3 114 238)
Інший сукупний дохід за рік		-	-
Загальний сукупний збиток за рік		(1 846 179)	(3 114 238)

Директор ТОВ "Сільпо-Фуд" Лесько Ю.А.
Головний бухгалтер ТОВ "Сільпо-Фуд" Козак В.В.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про фінансовий стан
Станом на 31 грудня 2021

	Примітки	31 грудня 2021 тис.грн.	31 грудня 2020 тис.грн.	31 грудня 2019 тис.грн.
АКТИВИ				
Необоротні активи				
Основні засоби	18	16 845 784	10 768 202	9 024 264
Нематеріальні активи	19	4 226 036	4 121 238	5 314 749
Інвестиції в дочірні компанії	20	272 809	-	-
Фінансові інвестиції	21	1 400 396	-	-
Відстрочені податкові активи	17	196 279	116 311	72 702
Передплати за основні засоби	22	711 069	403 539	278 490
Всього необоротні активи		23 652 373	15 409 290	14 690 205
Оборотні активи				
Запаси	23	6 461 632	5 622 330	5 225 838
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	24	5 482 757	5 379 752	5 179 791
Поточні фінансові інвестиції	25	635 910	1 307 484	890 683
Векселі одержані	26	1 075 259	1 270 258	576 903
Дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом	17,27	51 946	19 883	27 657
Гроші та їх еквіваленти	28	1 163 038	1 091 012	1 637 364
Інші оборотні активи	30	137 550	120 450	466 070
Всього оборотні активи		15 008 092	14 811 169	14 004 306
Всього активи		38 660 465	30 220 459	28 694 511

продовження додатку Б

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про фінансовий стан (продовження)
Станом на 31 грудня 2021

	Примітки	31 грудня 2021 тис.грн.	31 грудня 2020 тис.грн.	31 грудня 2019 тис.грн.
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Власний капітал				
Статутний капітал	31	13 047 703	13 047 703	12 846 065
Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)		(16 042 417)	(14 196 238)	(11 041 157)
Всього власний капітал		(2 994 714)	(1 148 535)	1 804 908
Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Банківські кредити	32	1 464 696	2 752 810	739 204
Непоточні зобов'язання з оренди	33	9 583 891	6 101 569	4 862 567
Інші непоточні фінансові зобов'язання	34	2 498 761	3 397 890	3 496 041
Інші непоточні зобов'язання	39	64 562	33 407	33 092
Всього непоточні зобов'язання		13 611 910	12 285 676	9 130 904
Поточні зобов'язання і забезпечення				
Банківські кредити	32	2 373 923	774 588	1 662 671
Поточні зобов'язання з оренди	33	1 604 645	1 438 015	1 115 986
Інші поточні фінансові зобов'язання	34	522 902	294 163	54 652
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	35	22 511 700	15 513 661	14 195 207
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом - Зобов'язання за одержаними авансами	36	259 916	189 213	73 308
Поточні забезпечення	37	264 605	558 718	410 510
Інші поточні зобов'язання	38	409 449	304 681	238 717
	39	96 129	10 279	7 648
Всього поточні зобов'язання		28 043 269	19 083 318	17 758 699
Всього зобов'язання		41 655 179	31 368 994	26 889 603
Всього власний капітал та зобов'язання		38 660 465	30 220 459	28 694 511

Ця фінансова звітність була затверджена до випуску 18 серпня 2022 від імені керівництва:

Директор ТОВ "Сільпо-Фуд" Головний бухгалтер ТОВ "Сільпо-Фуд"
Лесько Ю.А. Козак В.В.

Звітність за 2022 рік [25]

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про сукупний дохід
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

	Примітки	2022 тис.грн.	2021 тис.грн.
Дохід від реалізації	5	69 990 601	72 784 231
Собівартість реалізації	6	(50 815 360)	(52 182 935)
Валовий прибуток		19 175 241	20 601 296
Інші операційні доходи	7	725 090	412 331
Витрати на збут	8	(17 517 114)	(18 533 954)
Адміністративні витрати	9	(3 379 927)	(2 775 764)
Інші операційні витрати	10	(160 302)	(121 299)
Збиток від операційної діяльності		(1 157 012)	(417 390)
Інші доходи	11	514 944	563 547
Інші витрати	12	(3 980 812)	(16 678)
Фінансові доходи	13	58 748	314 875
Фінансові витрати	14	(2 503 139)	(2 358 809)
Дохід/(витрати) від участі в капіталі	15	(4 859)	(2 814)
Прибуток/(збиток) від переоцінки фінансових інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	16	-	(8 879)
Дохід/(витрати) від інвестицій в асоційовані компанії	17	(363 909)	-
Збиток до оподаткування		(7 436 039)	(1 926 148)
Дохід/(витрати) з податку на прибуток	18	(196 279)	79 989
Збиток за рік		(7 632 318)	(1 846 179)
Інший сукупний дохід, за вирахуванням податку			
Статті, які згодом не будуть перекласифіковані до прибутку або збитку:			
Прибуток від переоцінки основних засобів		586	-
Загальний сукупний збиток за рік		(7 631 732)	(1 846 179)

Директор ТОВ "Сільпо-Фуд"
Лесько Ю.А.

Головний бухгалтер ТОВ
"Сільпо-Фуд"
Козак В.В.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про фінансовий стан
Станом на 31 грудня 2022

	Примітки	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	19	17 226 900	16 813 770
Нематеріальні активи	21	3 097 800	4 258 050
Інвестиційна нерухомість	20	289 880	-
Інвестиції в дочірні компанії	22	252 234	272 809
Інвестиції в асоційовані компанії	23	1 036 487	-
Фінансові інвестиції	24	-	1 400 396
Відстрочені податкові активи	18	-	196 279
Передплати за основні засоби	25	310 626	711 069
Дебіторська заборгованість по суборенді	26	828	-
Всього необоротних активів		22 214 755	23 652 373
Оборотні активи			
Запаси	27	5 973 577	6 461 622
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	28	2 620 491	5 482 730
Фінансові інвестиції	29	1 546 379	1 711 169
Дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом	30	46 200	51 862
Гроші та їх еквіваленти	31	1 066 300	1 163 038
Інші оборотні активи	33	201 156	137 549
Всього оборотних активів		11 454 103	15 007 970
Всього активів		33 668 858	38 660 343

продовження додатку В

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СІЛЬПО-ФУД»

Окремий звіт про фінансовий стан (продовження)
Станом на 31 грудня 2022

	Примітки	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал			
Статутний капітал	34	13 047 703	13 047 703
Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)		(23 736 759)	(16 105 027)
Всього власний капітал		(10 689 056)	(3 057 324)
Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Банківські кредити	35	1 397 278	1 464 696
Непоточні зобов'язання з оренди	36	12 088 615	9 583 891
Інші фінансові зобов'язання	37	2 499 178	2 498 761
Інші зобов'язання	42	12 985	64 562
Всього непоточні зобов'язання та забезпечення		15 998 056	13 611 910
Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточні забезпечення	41	1 481 551	409 449
Банківські кредити	35	3 274 126	2 373 923
Поточні зобов'язання з оренди	36	2 017 474	1 604 645
Інші фінансові зобов'язання	37	880 061	522 902
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	38	19 001 625	22 559 067
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	39	1 114 449	259 915
Зобов'язання за одержаними авансами	40	520 536	279 727
Інші зобов'язання	42	70 036	96 129
Всього поточні зобов'язання та забезпечення		28 359 858	28 105 757
Всього зобов'язань		44 357 914	41 717 667
Всього власного капіталу та зобов'язань		33 668 858	38 660 343

Директор ТОВ "Сільпо-Фуд"
Лесько Ю.А.

Головний бухгалтер ТОВ
"Сільпо-Фуд"
Козак В.В.